

ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Իրավագիտության ամբիոն

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ
ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար

ԵՐԵՎԱՆ – 2015

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ I.

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ԱՌԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՍԲ
 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ.....3

1. Ընդհանուր դրույթներ.....4
2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը4
 - 2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները4
 - 2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառնությունները.....6
 - 2.3. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը 8
3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները.....8
4. Կրեդիտների հատկացումը.....9
5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները.....9
6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը.....10
 - 6.1. Համակարգի հիմնադրույթները 10
 - 6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը 11
 - 6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը 14
 - 6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը15
 - 6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը16
 - 6.6. Ուսման առաջադիմությունը 18
7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը 19
8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը21
9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը 23
10. Դասընթացների տեղեկագիրքը 23
11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը..... 24
12. Կրեդիտների փոխանցումը 27
13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը 28
14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները 28
15. Եզրափակիչ դրույթներ..... 29

ԲԱԺԻՆ II.

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ 30

Մաս I. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ..... 30

1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը..... 31
2. Ծրագրի բովանդակությունը 32
 - 2.1. Ուսումնական կառուցամաս 32
 - 2.2. Հետազոտական կառուցամաս 35

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ..... 36

1. Տեղեկագրի նպատակը..... 37
 1. Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ..... 38
 2. Լրացական դասընթացներ 41
 3. Տիրապետական ծրագրի պարտադիր դասընթացներ.....43
 4. Կամրնտրական դասընթացներ 59

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....67

I ԲԱԺԻՆ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ԱՌԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՄԲ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ

1. 1. Ընդհանուր դրույթներ

1.1. Սույն կարգը (այսուհետ՝ կարգ) սահմանում է ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ (այսուհետ՝ Կենտրոն) մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրի կրեդիտային հենքով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման միասնական կանոնները:

1.2. Կարգը ներառում է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացակարգերը, գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը, ակադեմիական առաջադիմության չափանիշները, ինչպես նաև եզրափակիչ ատեստավորման կազմակերպման ընթացակարգը:

1.3. Կարգում տրված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, նկարագրված են համակարգի բնութագրիչները, բնորոշ գործառույթները և ընթացակարգերը:

2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը

2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները

Համաեվրոպական ECTS¹ կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի Բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են Կենտրոնի մագիստրոսի կրթական ծրագրում:

1. *Կարողությունը* գիտելիքի, իմացության և ունակությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական (առանձնահատուկ ուսման տվյալ բնագավառի համար) և ընդհանուր:

2. *Կրթական արդյունքն* այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողն ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման չափանիշով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման վերաբերյալ: Կրթական արդյունքը և գնահատման չափանիշը միասին սահմանում են կրեդիտի շնորհման պահանջները:

¹ Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ:

3. *Կրթական (ուսումնական) մոդուլը* ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն միավորն է, որի համար կրեդիտ է տրվում: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը 1 կիսամյակ է՝ դրանով սահմանված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ: Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները ուսանողին շնորհվում են ամբողջությամբ, այլ ոչ թե առանձին մասերով:

4. *ECTS կրեդիտը* դասընթացն (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

5. *ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.*

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
- կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),
- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,
- ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

- կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

6. *Կրեդիտային համակարգը* ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:

7. *Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը* միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածքը 1 ուստարում գնահատվում է 60 ECTS կրեդիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

8. *ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.*

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

2.2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) *կրեդիտների փոխանցում.*

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատաձևավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագրի օգնությամբ:

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

2.2.2. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատաձևավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,
- կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող ծրագրի պահանջներին համապատասխան:

2.2.3. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

- պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,
- ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

- ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,
- դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսի նախապատվությունից,
- ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

2.3. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատաձևավալը

1. Կենտրոնում մագիստրոսի կրթական աստիճաններում ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը սահմանվում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի:
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Ուսումնական տարվա տևողությունը 40 շաբաթ է, որից 32-ը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին: Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով՝ աշնանային և գարնանային: Ըստ այդմ, կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների տևողությունը սահմանվում է 16 շաբաթ:
4. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լսարանային լրիվ բեռնվածությունը 14-18 ժամ է²:
5. Առկա ուսուցման համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:
6. Որոշ դեպքերում, ուսման բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ ուսումնական բեռնվածություն:
7. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատաձևավալը՝ 120 կրեդիտ է:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

² Առանց լրացական դասընթացների

1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:
2. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:
3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝
 - ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,
 - բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսի կրթական ծրագրում, ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

4. Կրեդիտների հատկացումը

1. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը էլնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար ուսանողից պահանջվող միջին աշխատաժամանակի (լրիվ ուսումնական բեռնվածության) իրատեսական կանխատեսումից:
2. Հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև միարժեք կապ չկա: Կրեդիտների թիվը, ինչպես արդեն նշվել է, կախված է նաև պարապմունքի ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդներից և այլն:
3. Դասընթացի ծրագիրը մշակող ուսումնական կառույցը (ամբիոնը) այնպես է պլանավորում ուսանողի ուսումնական աշխատանքը, որ դրա կատարման համար պահանջվող ժամաքանակը համապատասխանի դասընթացին հատկացված կրեդիտների ժամային համարժեքին:
4. Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները պետք է ներկայացվեն ամբողջական թվերով:

5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար Կենտրոնի ուսանողը ծրագրի կատարման արդյունքում պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնագիտական բեռնվածություն:

2. Բոլոր ուսանողները, մասնագիտությունից անկախ, պետք է կուտակեն առնվազն 6 կրեդիտ՝ *ընդհանուր դասընթացների կրթամասից*, և 48 կրեդիտ՝ *հետազոտական կառուցամասից (ներառյալ՝ մագիստրոսական թեզը)*:
3. Մնացած կրեդիտների (մինչև 66) բովանդակային կազմը սահմանվում է մասնագիտական պարտադիր կրթամասով և կամընտրական դասընթացներով՝ ելնելով տվյալ մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներով սահմանված մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերման պայմանից, և յուրաքանչյուր ծրագրի համար տրվում է առանձին (ընդ որում, մինչև 18 կրեդիտ հատկացվում է կամընտրական դասընթացների ձևով որոշակի ուղղությամբ անհատական ուսուցում իրականացնելու համար):

6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

6.1. Համակարգի հիմնադրույթները

1. Կենտրոնում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոն համակարգը, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն

աշխատանքը, ուսումնառության գործընթացում ներմուծել մրցակցության տարրեր և բարելավել դասահաճախումները,

բ) ընթացիկ քննությունների և ստուգումների իրականացման օգնությամբ ներմուծել դիագնոստիկ գնահատման տարրեր՝ գնահատման արդյունքները դասախոսների և ուսանողների կողմից օգտագործելով որպես հետադարձ կապ՝ դասավանդման և ուսումնառության շարունակական բարելավման և կատարողականի բարձրացման նպատակով, բարելավել դասընթացի արդյունաբար գնահատման հիմնավորվածությունն ու արժանահավատությունը՝ գիտելիքների գնահատման գործընթացում հաշվի առնելով ուսումնառության տարբեր բաղադրիչները:

2. Գիտելիքների գնահատումը (ստուգումը) ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

- ա) դասընթացին ուսանողի մասնակցության գնահատում դասահաճախումների հաշվառման օգնությամբ,
- բ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված անհատական առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ և ստուգումներ),
- գ) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,
- դ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականի ձևավորում:

3. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման մեջ՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) *եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,*

բ) *առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:*

6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

6.2.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ներառված բոլոր դասընթացները եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ են:

1. Դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող եզրափակիչ քննության հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն, որոնցից առնվազն մեկն անց է կացվում ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա: Եզրափակիչ քննության ձևը դասընթացը

կազմակերպող դասախոսի առաջարկությամբ հաստատում է ամբիոնի վարիչը:

2. Դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
 - ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվության աստիճանից, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 2 միավոր: Դասընթացին ուսանողի մասնակցության Գ_{մաս.} միավորը որոշվում **աղյուսակ 1-ում** բերված սանդղակի չափանիշներին համապատասխան (ուսումնառության անհատական ժամանակացույցով սովորող ուսանողի՝ դասընթացի մասնակցության համար տրվող միավորների քանակը հաշվարկվում է նրա ինքնուրույն աշխատանքի կատարողականի հիման վրա).

Աղյուսակ 1.

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
91-100	2
81-90	1,5
71-80	1
61-70	0,5
< 60	0

Օրինակ 1. Եթե 32 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի

15 ժամ բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝

$$[1 - 15/32] \times 100\% = (1 - 0.47) \times 100\% = 53\%$$

Համաձայն աղյուսակի՝ $Q_{մաս.} = 0$ միավոր:

Օրինակ 2. Եթե 64 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի 12 ժամ անհարգելի և 4 ժամ հարգելի բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝

$$[1 - 12/(64 - 4)] \times 100\% = (1 - 0.2) \times 100\% = 80\%$$

Համաձայն աղյուսակի՝ $Q_{մաս.} = 1$ միավոր:

բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների (գրավոր աշխատանք և բանավոր ներկայացում) արդյունքներից ($\Sigma P_{ընթ.}$), որոնց հատկացվող միավորների առավելագույն քանակը սահմանվում է 8,

գ) եզրափակիչ քննության արդյունքից ($P_{եզր.}$), որը կարող է գնահատվել մինչև 10 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականը/միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + \Sigma P_{ընթ.} + P_{եզր.} :$$

Ըստ այդմ, մագիստրոսի կրթական ծրագրում ընդգրկված դասընթացն ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով) ³.

Աղյուսակ 2.

Գնահատման բաղադրամասը	Q _{մաս.}	P _{ընթ.1}	P _{ընթ.2}	P _{եզր.}	Q _{արդ.}
Միավորը	2	8		10	20

3. Ընթացիկ գնահատման ձևերի միջև միավորների բաշխման քանակական հարաբերակցությունը որոշում է դասընթացը վարող դասախոսը, ինչը պարտադիր կերպով արձանագրվում է մագիստրոսական ծրագրի ուսանողի ուսումնառության ուղեցույցում զետեղված դասընթացի նկարագրության մեջ (դասընթացի ընթացիկ գնահատման կառուցվածքի փոփոխություն ուղեցույցի հրապարակումից հետո չի թույլատրվում):
4. Գնահատման վերը նկարագրված եղանակը կիրառվում է միայն ուսումնական կառուցամասի բաղկացուցիչ դասընթացների, (բացի լրացական դասընթացներից) գնահատման համար: Հետագոտական կառուցամասի մոդուլները, այդ թվում նաև պրակտիկաները, գնահատվում են ստուգարքի ձևով: Մագիստրոսական ատենախոսությունը գնահատվում է 20 միավորանոց սանդղակով՝ սույն կարգում բերված գնահատման չափանիշներին համապատասխան:

6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը

1. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների/ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման

³ Ընթացիկ քննության մեկ առաջադրանքի արժեքը գնահատվում է առնվազն 1 միավոր, իսկ գնահատման քայլը՝ առնվազն 0.5 է

մեթոդներն ու չափանիշները տրամադրվում են ուսանողներին նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցները կազմում են ամբիոնները, և հաստատում է ուսումնական մասի պետը: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնական մաս:
3. Ընթացիկ քննություններն անց են կացվում ուսումնառության կիսամյակի 7÷8-րդ և 15÷16-րդ շաբաթներում:
4. Լրացական դասընթացներից ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում յուրաքանչյուր 8 շաբաթը մեկ: (Ընթացիկ ստուգումն անց է կացնում տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսը՝ առարկայի՝ դասացուցակով հատկացված ժամերին (ուսանողը չի ազատվում դասերից):
5. Եզրափակիչ քննություններն անց են կացվում կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 17÷20-րդ շաբաթներում:
6. Քննության/ստուգման ավարտից հետո քննությունն ընդունած դասախոսը քննական ամփոփագիրը նույն օրը ներկայացնում է ամբիոն:
7. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն գանգատարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ նույն օրը դիմելու դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև՝ ուսումնական մասի պետին:

6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

1. Կենտրոնում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 20 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Աղյուսակ 3.

Գնահատման արդյունարար միավորը	Գնահատականը
18-20	«Գերազանց»
13-17	«Լավ»
8-12	«Բավարար»

0-7	«Անբավարար»
0	Չներկայացած
-	«Ստուգված»/ «Չստուգված»

Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում գնահատման արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը օրինակ՝ 18 (գերագ.)):

2. Դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 8-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «Չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում: «Ստուգված» գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին *վարկանիշային միավորներ*⁴ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի (ՄՈԳ) վրա:

6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար Կենտրոնի ուսումնական մասը, ամբիոնի հետ համատեղ յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են *ակադեմիական տեղեկագիր*⁵, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:
2. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ շրջանում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ տվյալ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

⁴ Վարկանիշային միավորի վերաբերյալ տե՛ս սույն կարգի 6.5. կետը

⁵ Ակադեմիական տեղեկագրի օրինակը կցված է սույն կարգին (հավելված 3):

3. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները⁶

- *գումարային կրեդիտների քանակը,*
- *գնահատված կրեդիտների քանակը,*
- *վարկանիշային միավորները,*
- *միջին որակական գնահատականը:*

4. *Գումարային կրեդիտը* (Կ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

5. *Գնահատված կրեդիտը* (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է թվային միավորներով.

ԳԿ=Σ Կրեդիտ

6. *Վարկանիշային միավորը* (ՎՄ) հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների գումար.

ՎՄ=Σ (Կրեդիտ x Գ_{արդ.}),

որտեղ Գ_{արդ.}-ը տվյալ ուսումնական մոդուլից կամ առանձին դասընթացից ստացված արդյունարար գնահատականն է:

⁶ Տե՛ս հավելված 3 ակադեմիական տեղեկագիրը:

Օրինակ, եթե ուսանողը 5,4, և 6 կրեդիտանոց դասընթացից գնահատվել է (վաստակել է) համապատասխանաբար 12,16, և 19 միավոր, ապա դասընթացների այդ խմբից ուսանողի վաստակած վարկանիշային միավորը հավասար է՝

$$\text{ՎՄ} = 5 \times 12 + 4 \times 16 + 6 \times 19 = 238'300 \text{ հնարավորից } (5 \times 20 + 4 \times 20 + 6 \times 20)$$

7. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ)։

$$\text{ՄՈԳ} = \text{ՎՄ} / \text{ԳԿ}$$

Օրինակ, նախորդ դեպքում դիտարկված դասընթացների խմբի համար հաշվարկված միջին որակական գնահատականը կլինի՝

$$\text{ՄՈԳ} = 238/15 = 15,87$$

20 հնարավորից:

8. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունաբար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

6.6. Ուսման առաջադիմությունը

1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:

2. Ուսանողը համարվում է *առաջադիմող*, եթե՝
- ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ ուսումնական միջին բեռնվածություն(10% թույլատրելի շեղումով),
 - բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների⁷ կրեդիտները:

- 3. Ուսանողը համարվում է *փորձաշրջանի կարգավիճակում*, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված պայմաններից որևէ մեկը, և ռեկտորատի կողմից նրան թույլատրվել է մասնակցել ակադեմիական պարտքերի մարմանը (լուծարքին):
- 4. *Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող* ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:
- 5. Մագիստրոսի ծրագրում ուսանողին կարող է տրվել նաև լրացուցիչ ժամանակ՝ դասընթացը կրկնելու համար:
- 6. *Փորձաշրջանի կարգավիճակում* գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից: Հեռացված ուսանողի վերականգնումը կատարվում է նույն կիսամյակում՝ ուսումնառության նախորդ ընթացքում վաստակած բոլոր կրեդիտների պահպանմամբ:
- 7. Նույն ուսումնական բեռնվածությամբ ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են (ուսանողական նպաստներ, պետական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս) նրանց միջին որակական գնահատականներով, իսկ միևնույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողներինը՝ վարկանիշային միավորներով:

7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը

- 1. Դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս հաշվի չեն առնվում հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը կամ դիմումը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
- 2. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնական մասում

⁷ Տե՛ս դասընթացների ա) խումբը, բաժին 3, 3-րդ կետ:

գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

3. Ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների կամ ստուգումների արդյունքների վերահանձնում, այդ թվում նաև ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, չի թույլատրվում:
4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողը կարող է այն հանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը/ստուգումն ընկած ժամանակահատվածում (համապատասխանաբար, 2-րդ ընթացիկ քննությունը՝ մինչև եզրափակիչ քննությունը, իսկ 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ մինչև քննաշրջանի սկիզբը)՝ նախապես այն համաձայնեցնելով ուսումնական մասի և դասընթացը վարող դասախոսի հետ:
5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում կարող է վերահանձնել այն:
6. *Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի* գնահատման արդյունարար միավորի նվազագույն 8-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում պետք է վերահանձնի եզրափակիչ քննությունը՝ վերջինիս համար սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 2 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից նա վաստակել է համապատասխանաբար 1 և 2 միավորներ, իսկ եզրափակիչ քննությունից՝ 2 միավոր, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$G_{արդ.} = 2 + 1 + 2 + 2 = 7,$$

որը ցածր է նվազագույն շեմային պահանջից (8 միավոր): Այս դեպքում ուսանողը պարտքերի մարման շրջանում վերահանձնում է միայն եզրափակիչ քննությունը՝ սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ, իսկ արդյունարար գնահատականը փոխվում է եզրափակիչ քննության միավորների տարբերությամբ: Օրինակ, եթե եզրափակիչ քննության 2 միավորը լուծարքում բարձրացվել է մինչև 5, ապա

$$G_{արդ.} = 7 + (5 - 2) = 10$$

7. Եթե մագիստրոսական ծրագրում դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորը գտնվում է 5÷7 միավորի տիրույթում, ապա

թույլատրվում է դասընթացի վերահանձնում նախորդ կետում բերված պահանջներին համապատասխան, ընդ որում՝ նույն կիսամյակի ընթացքում ուսանողն ունի յուրաքանչյուր այդպիսի դասընթաց վերահանձնելու ընդամենը մեկ հնարավորություն: 4 միավոր և ցածր արդյունք ցուցաբերած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողը պարտավոր է կրկնել դասընթացը:

8. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակում 2 դասընթաց չհանձնած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողին հնարավորություն է տրվում անհատական ծրագրով կրկնել դասընթացները հաջորդ աշնանային կիսամյակում՝ շարունակելով ուսումը: 2-րդ և 3-րդ կիսամյակներում որևէ դասընթաց չհանձնած ուսանողը ազատվում է Կենտրոնից:
9. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:
10. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերակսող ուսանողի կողմից կիսամյակն ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Ուսումնառության առաջին կիսամյակի սկզբում մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողը ծրագրի ղեկավարից ստանում է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ձևաթերթը, որտեղ նախապես լրացված են ուսումնական և հետազոտական կառուցամասերի բաղկացուցիչ դասընթացները և գիտակրթական մոդուլները՝ բացառությամբ կամընտրական դասընթացների:
2. Անհատական ծրագրում տրվում է դասընթացների ընտրացանկն ըստ ուսման տարիների և կիսամյակների՝ դրանց հատկացված կրեդիտների հետ միասին: Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրի ձևաթերթը բերված է հավելված 1-ում:
3. Ուսման առաջին շաբաթում ուսանողն իր ուսումնական խորհրդատուի հետ միասին լրացնում է կամընտրական դասընթացները ուսումնառության իր անհատական ծրագրում, որն այնուհետև հաստատվում է ծրագրի ղեկավարի կողմից և ներկայացվում ամբիոն:

4. Անհատական ծրագրում ներառված տվյալ կիսամյակի կամ ընտրական դասընթացների ուսանողների գրանցումն իրականացվում է համապատասխան ամբիոնում: Բոլոր ուսանողները պետք է գրանցված լինեն մինչև տվյալ կիսամյակի 2-րդ շաբաթվա վերջը: Սահմանված վերջնաժամկետից հետո դասընթացներին մասնակցելու բոլոր տեսակի գրանցումները դադարեցվում են:
5. Հետագա կիսամյակների ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում, ուսանողը կարող է փոփոխություններ կատարել ուսումնառության իր անհատական ծրագրի դասընթացների ընտրացանկում՝ նախապես ստանալով ուսումնական խորհրդատուի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը: Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունների ձևաթերթը բերված է *հավելված 2-ում*:
6. Դասընթացի փոփոխությունը կարող է կատարվել նաև մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման նախաձեռնությամբ, եթե տվյալ դասընթացում բավարար թվով մասնակիցներ չեն ընդգրկվել:
7. Անհատական ծրագրի փոփոխությունը ենթադրում է դասընթացի բացթողում, նոր դասընթացի ընտրություն (ավելացում) ընտրացանկում, որի իրականացման ընթացակարգը հետևյալն է.
 - ուսանողը կարող է բաց թողնել իր ընտրած դասընթացը ուսումնական խորհրդատուի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 2-րդ շաբաթվա վերջը,
 - տվյալ կիսամյակի 3-րդից մինչև 4-րդ շաբաթվա վերջը բացթողումը ձևակերպելու համար ուսանողը պետք է ստանա նաև դասընթացը վարող դասախոսի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը,
 - ուսանողն իր ընտրացանկում նոր դասընթաց կարող է ավելացնել ուսումնական խորհրդատուի և դասընթացը վարող դասախոսի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 2-րդ շաբաթվա վերջը:
8. Նախորդող կրթական աստիճանի մասնագիտության փոփոխությամբ մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողների համար ուսումնառության 1-ին շաբաթվա ընթացքում կարող են նշանակվել լրացական դասընթացներ: Լրացական դասընթացներ նշանակելու հարցը համապատասխան հարցազրույցից հետո առաջադրվում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի կողմից և համաձայնեցվում մասնագիտացնող ուսումնական ստորաբաժանման հետ:
9. Ուսանողը պատասխանատու է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ճշտության և ամբողջականության ապահովման համար:

10. Կենտրոնը իրեն իրավունք է վերապահում հանել ցանկացած դասընթացի առաջադրումը տվյալ կիսամյակում, եթե դրանում ընդգրկված չեն բավարար թվով ուսանողներ:

9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Կիսամյակի առաջին երկու շաբաթվա ընթացքում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը կազմում և ուսանողներին է տրամադրում տվյալ կիսամյակի հետազոտական աշխատանքների պլանը (ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսվող գիտակրթական մոդուլների կազմակերպման ժամանակացույցը):
2. Ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսված գիտակրթական մոդուլների կատարողականի ստուգման համար կիրառվում է ատեստավորում: Գիտական ղեկավարի սեմինարի, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքի և պրակտիկաների ատեստավորումը կատարում է մագիստրանտի գիտական ղեկավարը, որը լրացված ատեստավորման թերթիկն անձամբ հանձնում է ամբիոն:
3. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակի ավարտին ծրագրի համապատասխան հետազոտական մոդուլից ատեստավորում չստացած ուսանողին հնարավորություն է տրվում շարունակելու ուսումը 2-րդ կիսամյակում՝ այդ ընթացքում կատարելով չատեստավորված մոդուլով նախատեսված անավարտ աշխատանքը: 2-րդ և 3-րդ կիսամյակներում որևէ հետազոտական մոդուլով չատեստավորված ուսանողն ազատվում է Կենտրոնից:

10. Դասընթացների տեղեկագիրքը

1. Կենտրոնը յուրաքանչյուր ուստարվա համար հրապարակում է Կենտրոնի դասընթացների տեղեկագիրք (տպագրված և/կամ կայքէջում տեղադրված է էլեկտրոնային տարբերակով), որը նաև կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց է:
2. Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է Կենտրոնում իրականացվող կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է.
 - ա) ընդհանուր տեղեկություն Կենտրոնի վերաբերյալ՝ տեսակը և կարգավիճակը, ուսումնական ստորաբաժանումները, առաջարկվող կրթական ծրագրերը, ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ներբուհական հիմնական կանոնները

(հատկապես կրեդիտների կուտակման, պաշտոնական ճանաչման և փոխանցման վերաբերյալ) և այլն,

բ) տեղեկություն կրթական ծրագրերի վերաբերյալ.

- ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, մուտքի շեմային պահանջները, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, կրթությունը շարունակելու հնարավորությունները, ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը և բովանդակությունը, քննական կանոնները և գնահատման կարգը, ավարտական ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացի նկարագրությունը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ՝ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի գիտելիքներով ու կարողություններով, դասընթացի համառոտագիրը (հակիրճ բովանդակությունը/թեմաները), անհրաժեշտ նախապայմանները, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները, դասավանդման լեզուն և այլն,

գ) ընդհանուր տեղեկատվություն ուսանողների համար.

- նյութական օգնության հնարավորությունները, ուսման վարձերի զեղչման և փոխհատուցման պայմաններն ու կանոնները, գործող ուսանողական ծառայությունները, ուսանողներին հասանելի ուսումնական/լաբորատոր ենթակառուցվածքները և այլն:

11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը

1. Ուսանողի կողմից մագիստրոսի ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է մագիստրոսական ատենախոսության կատարումով և պաշտպանությամբ:

2. Մագիստրոսական ատենախոսության գիտական ղեկավարի նշանակումը և թեմայի հաստատումը իրականացվում է 1-ին կիսամյակում: Համապատասխան ընթացակարգը ներառում է.
- ծրագրի ղեկավարի հետ խորհրդատվությունների անցկացում, որոնց ընթացքում ճշգրտվում են մագիստրանտի հետազոտական հետաքրքրությունները, կազմակերպվում է հանդիպում տվյալ մագիստրոսական ծրագրի ատենախոսությունների ղեկավարների հետ,
 - գիտական ղեկավարի հետ թեմայի ընտրության վերաբերյալ խորհրդատվությունների անցկացում,
 - մագիստրոսական ատենախոսության համաձայնեցված թեմաների և գիտական ղեկավարների թեկնածությունների ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի (միջամբիոնային հանձնախմբի) հաստատմանը, գիտական ղեկավարի նշանակումը և հրամանագրումը:
3. Մագիստրանտի կողմից գիտական ղեկավարի հետ համաձայնեցված մագիստրոսական թեզի թեմայի առաջարկի պատրաստում և ներկայացում ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) քննարկման և հաստատման համար, որն իրականացվում է 2-րդ կիսամյակում: Ատենախոսական առաջարկը պետք է պարունակի թեմայի բնագավառում առկա իրադրության նկարագրությունը, աշխատանքի նպատակը, ածանցյալ խնդիրների առաջադրումն ու սահմանումը, դրանց հավանական լուծումները, հետազոտական մեթոդները և գրականության ցանկը: Ատենախոսական աշխատանքի կատարումը շարունակվում է ուսուցման 3-րդ և 4-րդ կիսամյակներում:
4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.
- ա) մագիստրոսական թեզի ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման քննարկմանը պաշտպանությունից 4 շաբաթ առաջ: Մագիստրոսական թեզի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը պետք է ներառի կատարված աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,
- բ) մագիստրոսական թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի,

մագիստրանտի գիտական ղեկավարի և մագիստրանտի պարտադիր մասնակցությամբ մեկ շաբաթյա ժամկետում /առաջին շաբաթ/: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրոսի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Լրացուցիչ քննարկման արդյունքում դրական եզրակացության դեպքում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից մագիստրոսական թեզը երաշխավորվում է պաշտպանության,

- զ) մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից աշխատանքի արտաքին գրախոսության կազմակերպում, որի արդյունքում ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից 3 օր առաջ մասնագիտացնող ամբիոնին (միջամբիոնային հանձնախմբին) է ներկայացվում ատենախոսության վերաբերյալ գրախոսականը,
 - դ) մագիստրոսական թեզի հրապարակային պաշտպանությունն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:
5. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն իրականացվում է համաձայն ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից սահմանված կարգի:
 6. Մագիստրոսական թեզի գնահատումը կատարվում է աղյուսակ 4-ում ներկայացված 20 միավորանոց սանդղակով:
 7. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանվում են գնահատման միավորների հետևյալ չափաքանակները.

Աղյուսակ 4.

Թիվ	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
1	Արդիականությունը/նորույթը	6
2	Ինքնուրույնության աստիճանը	6

3	Ձևակերպման որակը	4
4	Ներկայացման որակը	4
	Ընդամենը	20

8. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի անդամների կողմից մագիստրոսական թեզի գնահատումները կատարվում են սահմանված նմուշի գնահատման ձևաթերթում (տե՛ս *հավելված 4*):

12. Կրեդիտների փոխանցումը

1. Այլ բուհերից ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն մագիստրոսի կրթական ծրագրեր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների (կիսամյակ, ուստարի) տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:
2. Այլ կրթական ծրագրից ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոն կրթական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե դրանց բովանդակությունները միանման են կամ առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:
3. Այլ բուհում ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի և ընդունող բուհի միջև:
4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնը նշանակում է ECTS-ի բուհական համակարգող, որի գործունեության հիմնական ոլորտները և պարտականությունների շրջանակները կանոնակարգվում են առանձին կարգով /անհրաժեշտության դեպքում/:

13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

5. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ամբիոնները կազմակերպում են ուսումնական խորհրդատուների (կուրատորների) ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:
6. Մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական խորհրդատուների թիվը սահմանում է Կենտրոնը՝ ելնելով տարբեր կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների թվի և ամբիոնների դասախոսական ներուժի համադրումից:
7. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն ամրագրված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ շրջանում:
8. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ, օգնում դասընթացների ընտրության և անհատական ուսումնական ծրագրերի կազմման գործընթացներում:

14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝
 - ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
 - կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
 - կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:
2. Ուսանողն իրավունք ունի՝
 - – ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Կենտրոնի կողմից առաջադրվող կամ ընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
 - – միջբուհական փոխանակման և (կամ) ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

- – փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- շարունակելու ուսումնառությունը ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնում՝ համաձայն գործող կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող ավարտական փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին ստանալու ՀՀ Կառավարության որոշմամբ հաստատված համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված՝ երկու լեզվով՝ հայերեն և անգլերեն:

15. Եզրափակիչ դրույթներ

Սույն կարգը գործողության մեջ է դրվում 2014 թվականից՝ ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրոսի կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների ուսումնառությունը կազմակերպելու համար:

II ԲԱԺԻՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մաս I.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Իրավագիտության ամբիոնը մագիստրոսի կրթական մակարդակում կազմակերպում է ուսուցում՝ «Իրավագիտություն» ծրագրով.

1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը

Մագիստրոսի պատրաստման ծրագիրը բաղկացած է 2 հիմնական կառուցամասից՝ ուսումնական և հետազոտական, որոնցից յուրաքանչյուրով նախատեսված աշխատանքներն իրականացվում են նախանշված ուսումնական կիսամյակներում՝ ուսումնական և հետազոտական կառուցամասերի կրեդիտներով արտահայտված ծավալների հետևյալ համամասնությամբ.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		
Լրացական դասընթացներ	0	2
Ընդհանուր կրթամաս	9	3
Մասնագիտական պարտադիր կրթամաս	44	12
Կամրնորական դասընթացներ	18	6
ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		
Գիտական սեմինար	12	4
Գիտահետազոտական աշխատանք	19	4
Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	1
Գիտամանկավարժ. պրակտիկա	3	1
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12	1
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	120	34

Կիսամյակ	I	II	III	IV	Ընդամենը
Ուսումնական կառուցամաս, կրեդիտ	26	23	22	0	71
Հետազոտական կառուցամաս, կրեդիտ	4	7	8	30	49
Ընդամենը, կրեդիտ	30	30	30	30	120

Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 20-շաբաթյա տևողությունը, որից 16-ը հատկացվում է տեսական ուսուցմանը և պրակտիկաներին, իսկ 4-ը՝ քննաշրջանին: Ծրագրի առաջին երեք կիսամյակների սկզբում մեկ շաբաթ հատկացվում է մագիստրանտի անհատական ուսումնական ծրագրի ձևավորմանը:

Ուսանողի շաբաթական լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը կազմում է 1,5 կրեդիտ (24 կրեդիտ / 16 շաբաթ = 1,5) կամ 45 ժամ, իսկ ուսումնական կրեդիտի ժամային համարժեքը՝ 1 կրեդիտ = 30 ժամ: Ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ: Ուսումնական ծրագրի լրիվ աշխատաձավալը համապատասխանում է 120 կրեդիտի:

2. Ծրագրի բովանդակությունը

2.1. Ուսումնական կառուցամաս

Ծրագրի ուսումնական կառուցամասը բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչներից՝ **լրացական դասընթացներ, ընդհանուր կրթամաս, մասնագիտական պարտադիր կրթամաս և կամընտրական դասընթացներ**: Առաջին երկուսը ծառայում են մագիստրոսի կրթական աստիճանի ընդհանուր հենքի ապահովմանը կամ համալրմանը, երրորդ կրթամասը կազմում է մագիստրոսի ծրագրի բովանդակային էությունը, որն ապահովում է մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների անհրաժեշտ հենքը, իսկ չորրորդը՝ ծրագրի անհատականացված ուսուցման մասն է:

Լրացական դասընթացներ

Լրացական դասընթացների բաղադրիչն ուղղված է նախորդ կրթական աստիճանի պահանջներն անհրաժեշտության դեպքում լրացնելուն (մասնագիտության փոփոխության դեպքում կամ օտար լեզուների իմացության ոլորտում): Նկատի ունենալով մագիստրոսների՝ մասնագիտական և հետազոտական աշխատուժի միջազգային շուկայում ազատ տեղաշարժն ու պահանջվածությունն ապահովելու անհրաժեշտությունը, որպես պարտադիր լրացական դասընթաց՝ ծրագրում ընդգրկված է անգլերենը: Մասնագիտական անհրաժեշտությունից ելնելով, գիտական ղեկավարի երաշխավորությամբ ուսանողի անհատական ուսումնական պլանում որպես լրացական դասընթաց կարող է ներառվել նաև օտար այլ լեզու: Բաղադրիչը յուրաքանչյուր մագիստրոսական ծրագրում նախատեսում է մինչև 3 լրացական դասընթացի առկայություն: Լրացական դասընթացները կրեդիտատար չեն:

Թվանիշ	Ստորու-դասընթաց	Կրե-դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ) ⁸	Կիսամ-յակ	Գնահատ-ման ձևը
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն	0	32/0/0	I	Ստուգարք
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն	0	32/0/0	II	Ստուգարք

Ընդհանուր դասընթացների կրթամաս

Ընդհանուր կրթամասի աշխատաձևավալը 9 կրեդիտ է: Ընդհանուր դասընթացների առկայությունը ծրագրում նպատակաուղղված է ուսանողների մոտ փոխանցելի գիտելիքների և կարողությունների, մասնավորապես, տեղեկատվական տեխնոլոգիական ունակությունների և մասնագիտական ոլորտի հիմնախնդիրների պատշաճ ընկալումը ապահովելուն: Այն ներառում է երեք պարտադիր դասընթաց՝ «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում», «Հաշվապահական հաշվառում և աուդիտի հիմունքներ» և «Իրավունքի փիլիսոփայություն»: Առանձին դեպքերում, մասնագիտական անհրաժեշտությունից ելնելով, *մասնագիտական պարտադիր*

⁸ Սյուսիետ՝ ղ - դասախոսություն, գ - գործնական կամ սեմինար պարապմունք, լ - լաբորատոր աշխատանք:

կրթամասին հատկացված ժամաքանակի հաշվին հնարավոր է նաև ընդհանուր այլ դասընթացների ընդգրկումը:

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե- դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամ- յակ	Գնահատ- ման ձևը
05/M02	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում	3	32/0/0	I	Քննություն
15/M48	Հաշվապահական հաշվառում և աուդիտի հիմունքներ	3	32/0/0	II	Քննություն
16/M02	Իրավունքի փիլիսոփայություն	3	32/0/0	I	Քննություն

Մասնագիտական պարտադիր կրթամաս

Մասնագիտական պարտադիր կրթամասն ընդգրկում է 8-ից մինչև 16՝ երեքից հինգ կրեդիտատարությամբ մոդուլ-դասընթացներ: Կրթամասի ընդհանուր աշխատաժամվալը ծրագրում սահմանված է 44 կրեդիտ: Մասնագիտորոսական ծրագրի պարտադիր դասընթացների կազմն է, որն ապահովում է տվյալ մասնագիտացմամբ մագիստրոսի կրթական մակարդակում պահանջվող գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը: Դրանք մշակվում են՝ հաշվի առնելով մասնագիտական աշխատաշուկայի արդի կարիքները և պահանջմունքները:

1. Մագիստրոսական ծրագրի՝ «Իրավագիտություն»

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրե- դիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամ- յակ	Գնահատ- ման ձևը
06/M01	Համեմատական սահմանադրական իրավունք	4	48/0/0	I	Քննություն
06/M02	Պառլամենտական իրավունք	4	32/0/0	I	Քննություն
06/M03	Սահմանադրական հսկողությունը և վերահսկողությունը ՀՀ-ում	3	32/0/0	II	Քննություն
06/M04	Միջազգային կազմակերպությունների իրավունք	3	32/0/0	II	Քննություն
06/M05	ՀՀ զինվորական իրավունք	4	48/0/0	III	Քննություն

06/M06	Վարչարարության հիմունքներ և վարչական վարույթ	5	48/0/0	II	Քննություն
06/M07	ՀՀ ընտրական իրավունք և համակարգեր	3	32/0/0	I	Քննություն
06/M08	ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգեր	4	48/0/0	III	Քննություն
06/M09	Իրավունքի աղբյուրների տեսագործական հիմնախնդիրներ	3	32/0/0	I	Քննություն
06/M10	Քաղաքացիական ծառայության իրավական կարգավորումը ՀՀ-ում	3	32/0/0	I	Քննություն
06/M19	ՀՀ գործարարական իրավունք	5	48/0/0	III	Քննություն
06/M33	Իրավաբանական գրագրություն	3	32/0/0	II	Քննություն

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթացներն ընտրվում են Կենտրոնի այլ մագիստրոսական ծրագրերի դասընթացներից և նպատակ ունեն մագիստրանտի մոտ ձևավորելու մագիստրոսական թեզը հաջողությամբ կատարելու համար անհրաժեշտ գիտելիքներ և կարողություններ: Այս դասընթացների ընդհանուր աշխատաձևավար ծրագրում սահմանափակված է 18 կրեդիտով, իսկ կազմն ընտրվում է ուսումնական խորհրդատուի (գիտական ղեկավարի) հետ համատեղ՝ տվյալ կամ հարակից (մասնագիտության շրջանակներում միջոցառումներ կապերի ձևավորման նպատակով) մագիստրոսական ծրագր(եր)ի դասընթացների ցանկից՝ 2-4-րդ կիսամյակների ընթացքում: Տվյալ ծրագրի կամընտրական դասընթացներից ընտրվող դասընթացների ընդհանուր աշխատաձևավարը պետք է կազմի առնվազն 9 կրեդիտ, իսկ առաջարկվող դասընթացների քանակը՝ պահանջվածից առնվազն 2 անգամ ավելի:

Կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է համեմատաբար ազատ բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ հետևյալ մոդուլները, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը:

Մագիստրոսական ծրագիր՝
«Իրավագիտություն»

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
06/M12	ՀՀ բանկային իրավունք	3	48/0/0	III	Քննություն
06/M13	Պայմանագրային իրավունք	3	48/0/0	II	Քննություն
06/M14	ՀՀ հարկային իրավունք	3	48/0/0	I	Քննություն

06/M15	ՀՀ մաքսային իրավունք	3	48/0/0	I	Քննություն
06/M17	Մարդու իրավունքների պաշտպանությունը Եվրոդատարանում	3	48/0/0	III	Քննություն
06/M34	Իրավաբանական տեխնիկայի (վարպետություն) հիմունքներ	3	48/0/0	II	Քննություն

2.2. Հետազոտական կառուցամաս

Ծրագրի հետազոտական կառուցամասը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները՝ **գիտական սեմինար, գիտահետազոտական աշխատանք, գիտահետազոտական պրակտիկա, գիտամանկավարժական պրակտիկա** և **մագիստրոսական թեզ**:

Գիտական սեմինարը ծրագիրն իրականացնող կառույցի (գիտական կազմակերպություն, ամբիոն, կենտրոն) կողմից կազմակերպվող կանոնավոր գործող սեմինարների շարք է, որի կայացման ժամանակացույցը սահմանվում է մագիստրոսական ծրագրի տվյալ կիսամյակի դասացուցակով: Գիտական սեմինարի ընթացքում մագիստրանտներին ցուցաբերվում է գիտական հետազոտություն կատարելու մեթոդաբանական և մեթոդական աջակցություն, ձևավորվում են գիտական սեմինարներին հաղորդումներ և զեկուցումներ ներկայացնելու, գիտական բանավեճ վարելու, գրախոսություններով հանդես գալու հմտություններ:

Գիտահետազոտական աշխատանքի բովանդակությունը պայմանավորվում է ուսանողի մագիստրոսական թեզի թեմայի խնդիրներով և կազմվում է գիտական ղեկավարի հետ համատեղ: Այն կազմակերպվում է ուսումնառության 1-ին, 2-րդ, 3-րդ և 4 կիսամյակներում՝ ընդհանուր 19 կրեդիտ աշխատաժամով:

Գիտահետազոտական պրակտիկան կազմակերպվում է 4-րդ կիսամյակում՝ գիտական ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Կարող է իրականացվել ամբիոնի կամ լաբորատորիայի գիտական թեմաների շրջանակներում: Ունի 3 կրեդիտ աշխատաժամով:

Գիտամանկավարժական պրակտիկան կազմակերպվում է 4-րդ կիսամյակում՝ գիտական ղեկավարի հետ համատեղ կազմված և հաստատված ծրագրով: Այն ևս ունի 3 կրեդիտ աշխատաժամով:

Մագիստրոսական թեզի կատարումը և նրա պաշտպանությունը մագիստրոսի կրթական ծրագրի եզրափակիչ փուլն է, որն իրականացվում է 4-րդ կիսամյակում: Մագիստրոսական թեզի կատարման և պաշտպանության համար ծրագրում նախատեսվում է 12 կրեդիտ աշխատաժամով:

Մաս II.

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է «Իրավագիտության» ամբիոնում իրականացվող մագիստրոսի կրթական ծրագրի նույնանուն մասնագիտության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես ուսումնական ծրագրի, այնպես էլ դրա բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է՝

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջներն ու ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

Շնորհակալություն և մասնագիտական դասընթացներ

05/M02. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ապահովել համակարգչային տարրական գրագիտություն, ծանոթացնել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին և ուսուցման ոլորտում, ըստ մասնագիտական ուղղվածությունների, դրանց կիրառությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **կիմանա** ինչպիսի նորագույն տեխնոլոգիաներ գոյություն ունեն ներկայումս, որոնք կիրառելի են գանազան գիտությունների ուսումնասիրության և դրանց ուսուցման համար:

2. կկարողանա

2.1. Աշխատել Windows օպերացիոն համակարգում:

2.2. Պատրաստել մասնագիտական բարդության տեքստեր :

2.3. Մշակել էլեկտրոնային աղյուսակներ և կատարել նրանցում միջին բարդության հաշվարկներ:

2.4. Ստեղծել ցուցադրություններ:

2.5. Օգտվել համացանցից և էլ փոստի ծառայություններից:

3. կտիրապետի

3.1. Microsoft Windows օպերացիոն համակարգում ֆայլերի և թղթապանակների հետ աշխատանքների կազմակերպման մեխանիզմներին:

3.2. PowerPoint միջավայրերում տեքստերի, էլեկտրոնային աղյուսակների և ցուցադրությունների պատրաստման մեխանիզմներին և այդ միջավայրերի հնարավորություններին:

3.3. MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում՝ Աղյուսակների ձևավորում, բանաձևերի մուտքագրում, գրաֆիկների կառուցում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում:

3.4. MS Office Word տեքստային խմբագրիչում՝ Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում, աղյուսակների կառուցում, բանաձևերի մուտքագրում, օբյեկտների հետ աշխատանք, թեստեր և ռեֆերատների պատրաստում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ ԷՀՄ-ի պատմությունը, սերունդները: Անհատական համակարգչի կառուցվածքը, արտաքին և ներքին սարքեր, էլքի-մուտքի սարքեր: Ինֆորմացիայի ներկայացման ձևերը, չափման միավորները: Հիշողության տեսակներ և կազմակերպման ձևեր: Օպերացիոն համակարգեր (Windows XP, Windows 7), հիմնական տարրերը: Windows օպերացիոն միջավայրում աշխատանք պատուհանների և ֆայլերի հետ: **Թեմա 2՝** Համակարգային և կիրառական ծրագրեր: Ուտիլիտային ծրագրեր: Վիրուսներ և հակավիրուսային ծրագրեր: ՏՀՏ գրաֆիկական սարքավորումներ և դրանց կիրառումը մասնագիտական ոլորտում: Հաշվողական ցանցերի դասակարգում: Լոկալ ցանցերի տոպոլոգիա: Ինտերնետ ցանցի ծառայություններից օգտվելու մեթոդներ: Մասնագիտությանը առնչվող օգտակար կայքեր: **Թեմա 3՝** MS Office Word տեքստային խմբագրիչի գործիքային

վահանակի ֆունկցիաները: MS Office Word տեքստային խմբագրիչում տեքստի մուտքագրում, խմբագրում և ձևավորում: Աշխատանք աղյուսակների և օբյեկտների հետ MS Office Word տեքստային խմբագրիչում: MS Office Word տեքստային խմբագրիչի միջոցով մասնագիտական թեստերի պատրաստում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: **Թեմա 4**՝ MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակների գործիքային վահանակի ֆունկցիաները: Տվյալների մուտքագրում, տիպերի հայտարարում և աղյուսակի ձևավորում MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: Բանաձևերի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: **Թեմա 5**՝ Թվաբանական գործողություններ տվյալների հետ, դիագրամների կառուցում MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում: Աշխատանք ֆունկցիաների հետ MS Office Excel էլեկտրոնային աղյուսակում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: Բանաձևերի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում: **Թեմա 6**՝ MS Office Power Point շնորհանդեսային ծրագրի գործիքային վահանակի ֆունկցիաները: MS Office Power Point ծրագրում դրվագների ավելացում, ձևավորում, յուրաքանչյուր դրվագի համար անիմացիաների կարգավորում; MS Office PowerPoint ծրագրի դրվագներում օբյեկտների ներմուծում, ձևավորում, դրվագում յուրաքանչյուր օբյեկտի համար անիմացիաների կարգավորում: Տեքստի մուտքագրում, ձևավորում և դրանց հետ առնչվող յուրահատուկ խնդիրների պարզաբանում և շտկում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

15/M48. Հաշվապահական հաշվառում և աուդիտի հիմունքներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ֆինանսական հաշվառման և աուդիտի անցկացման հիմունքներին, ֆինանսական հաշվառման խնդիրներին ու շրջանակներին, աուդիտի դերին տնտեսվարման համակարգում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա ֆինանսական վերահսկողության և աուդիտի համակարգի մասին, ինչպես նաև աուդիտորական ստուգումների դերն ու նշանակությունը հաշվապահական հաշվետվության արժանահավատության ապահովման գործում:

2. կկարողանա ինքնուրույն իրականացնել ֆինանսական վերահսկողություն, կազմել աուդիտորական եզրակացություն, ճիշտ գնահատել աուդիտորական ռիսկն ու էականությունը:

3. կտիրապետի

3.1. աուդիտի անցկացման ձեռքն ու մեթոդներին,

3.2. ներքին վերահսկողության համակարգի հուսալիության եւ արդյունավետության գնահատմանը,

3.3. հաշվապահական հաշվառման մեջ արտացոլված հաշիվների շրջանառության եւ մնացորդների մանրամասն ստուգման ձեռքն ու մեթոդներին,

3.4. ըստ հաշվապահական հաշիվների բնորոշ սխալները առանձնացնելուն,

3.5. աուդիտի անցկացմանը անհատական համակարգիչների օգնությամբ,

3.6. աշխատանքային փաստաթղթերի ձևակերպմանը,

3.7. աուդիտորական ապացույցների տեսակներին եւ հավաքագրմանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ֆինանսական վերահսկողության և աուդիտի համակարգը: **Թեմա 2**՝ Ստուգման և վերահսկման էությունը: **Թեմա 3**՝ Պլանավորումը և աուդիտորական պայմանագրերի կնքումը: **Թեմա 4**՝ Աուդիտորական գործունեության կազմակերպումը: **Թեմա 5**՝ Հաշվապահական հաշվետվության համակարգի ուսումնասիրությունը գնահատումը: **Թեմա 6**՝ Աուդիտորական եզրակացությունը և նրան ներկայացվող պահանջները: **Թեմա 7**՝ Հիմնական միջոցների հաշվառման վերահսկողությունը: **Թեմա 8**՝ Ապրանքանյութական պաշարների հաշվառման աուդիտը: **Թեմա 9**՝ Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառման աուդիտը: **Թեմա 10**՝ Հարկերի և հաշվարկների հաշվառման աուդիտը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

16/M02. Իրավունքի փիլիսոփայություն (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է՝ իրավագետ մագիստրանտներին ծանոթացնել իրավունքի, օրենքի փիլիսոփայական ըմբռնումների և հայեցակարգի հետ, նրանց մեջ ձևավորել իրավունքի փիլիսոփայության պատմության իրավական հիմնահարցերի փիլիսոփայական հիմքերը տեսնելու, դրանք հասկանալու և վերլուծելու հետազոտական ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կծանոթանա և **պատկերացում կկազմի** անցյալի իրավագետ փիլիսոփաների տեսական ժառանգության մասին

2. ձեռք կբերի հիմնարար իրավագիտական հասկացությունների փիլիսոփայական հիմքերը ըմբռնելու և դրանք հետազոտելու ունակություններ

3. կկարողանա ծանոթանալ XXդ. իրավունքի փիլիսոփայության հիմնական հայեցակարգի հետ

Բովանդակությունը.

Թեևս 1՝ Իրավունքի փիլիսոփայությունը: **Թեևս 2՝** Ցիցերոնի իրավափիլիսոփայական հայացքները: Հռոմեական իրավագետները: **Թեևս 3՝** Ժան Բոդենի իրավափիլիսոփայական հայացքները: **Թեևս 4՝** Հուգո Գրոտիուսը որպես իրավական ռացիոնալիզմի հիմնադիր: **Թեևս 5՝** Թոմաս Հոբսի էտատիզմի փիլիսոփայությունը: **Թեևս 6՝** Ջոն Լոկը որպես իրավաբանական լիբերալիզմի հայրը: **Թեևս 7՝** Ֆրանսիական լուսավորիչների իրավափիլիսոփայական հայացքները (Մ. Վոլտեր): **Թեևս 8՝** Շառլ Լուի Մոնթեսքյոի իրավափիլիսոփայական հայացքների առանձնահատկությունները: **Թեևս 9՝** Ժան Ժակ Ռուսսոյի իրավափիլիսոփայական հայացքները: **Թեևս 10՝** Ի. Կանտի իրավափիլիսոփայական հայեցակարգը: **Թեևս 11՝** Գ.Ֆ. Հեգելի իրավափիլիսոփայական հայացքները: **Թեևս 12՝** Ամերիկյան իրավափիլիսոփայական միտքը (Բ. Ֆրանկլին, Թ. Ջեֆերսոն, Ռ. Համիլտոն և ուրիշներ): **Թեևս 13՝** Ֆրանսիական լիբերալիզմ (Բ. Կոնստան, Ա. Թոքվիլ): **Թեևս 14՝** Եվրոպական իրավափիլիսոփայական միտքը XIX դարի երկրորդ կեսին:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4,3,3 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Լրացական դասընթացներ

18/M01. Մասնագիտական օտար լեզու (անգլերեն-1, 2) (0 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին և 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Զարգացնել ուսանողների մասնագիտական բանավոր և գրավոր խոսքը, խորացնելու և ընդլայնելու լեզվական և արտալեզվական գիտելիքները, ընդլայնելու մասնագիտական բառապաշարը, մասնագիտական թեմատիկ տեքստերը կարդալու և յուրացնելու հմտությունները: Մասնագիտական օտար լեզվի ուսուցումը ենթադրում է ուսուցման բովանդակության համապատասխան ընտրություն, որով և պայմանավորվում է բառային ու քերականական միավորների, ինչպես նաև հաղորդակցման միջոցների գործածությունը: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում լեզվակրի խոսքը լսելու և ըմբռնելու, լսած տեքստը վերլուծելու և վերարտադրելու հմտությունների ու ունակությունների զարգացման վրա: Այն խթանում է ուսանողների՝ անգլերենով շփվելու, մասնագիտական ոլորտում գիտելիքները գործնականում կիրառելու հնարավորությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **կիմանա** Թեմատիկ բառապաշարը, հոմանիշային շարքերը, կայուն բառակապակցությունները, լեզվական տարբեր իրավիճակներին բնորոշ ոճերը:

2. **կկարողանա**

1.1. Ընթերցել հասկանալ, վերլուծել բնագրային մասնագիտական տեքստը,
1.2. Քննարկել թեման՝ օգտագործելով նոր թեմատիկ մասնագիտական բառապաշարը,

1.3. Ճիշտ համատեքստում օգտագործել իրավաբանական եզրույթները և կայուն բառակապակցությունները,

1.4. Լսել և հասկանալ լսածի հիմնական միտքը և մասնագիտական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև վերարտադրել և վերլուծել լսածը նյութը,

1.5. Կարդալ և վերարտադրել ցանկացած մասնագիտական հոդված և նյութ:

3. կտիրապետի

3.1. Թեմատիկ մասնագիտական նոր բառապաշարին,

3.2. Գրավոր խոսքի շարադրման առանձնահատուկ կառույցներին,

3.3. լեզվակրի խոսքը լսելու և ըմբռնելու, լսած տեքստը վերլուծելու և վերարտադրելու հմտություններին ու ունակություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայտորոշիչ գնահատում. նպատակը խմբի լեզվական գիտելիքների, հմտությունների և արժեքների մակարդակի որոշումն է հետագա ուսուցումն արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով: **Թեմա 2**՝ Useful Verbs in Law, Words Associations 1 and 2, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 3**՝ Opposites – 2, Name the crime – 1, Who’s speaking? Name the crime – 1, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 4**՝ Useful Verbs in Law (Past Tense and Mixed Tenses), Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 5**՝ Prepositions, Odd One Out, Pronunciation 1&2, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 6**՝ Adjectives in Law – 2; Abbreviations in Law, Name the crime – 2, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 7**՝ Test. **Թեմա 8**՝ Project. **Թեմա 9**՝ The scope of law, legal system and legal professionals, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 10**՝ Contracts and Agreements , Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 11**՝ Employment law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 12**՝ Civil Law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 13**՝ Company law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 14**՝ International law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 15**՝ Project. **Թեմա 16**՝ Final test. **Թեմա 17**՝ The Legal Profession – Working in Law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 18**՝ The Legal Profession – Starting a Claim in Civil Law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 19**՝ The Legal Profession – Areas of Law, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 20**՝ The Legal Profession – The importance of collocations, the importance of prepositions, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 21**՝ The language of employment law – Being an employer, An employment contract, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 22**՝ The language of employment law – Reading a contract case, contract law in practice, starting a claim for breach of contract, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 23**՝ Test. **Թեմա 24**՝ Project. **Թեմա 25**՝ The language of contract law – The elements of contract, reading a contract case, offer and acceptance, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 26**՝ The language of contract law – the contract in practice, starting a claim for breach of contract, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 27**՝ The language of banking - a new bank account, working in bank, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 28**՝ The language of banking - Loans, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 29**՝ Understanding contracts – The different parts of a written contract, parties and recitals, Vocabulary analysis, listening and speaking. **Թեմա 30**՝ Understanding

contracts – Defined terms, the key obligations, delivery of goods and services, Vocabulary analysis, listening and speaking. *Թեմա 31* 'Project. *Թեմա 32* 'Final test.

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է ստուգարքային թեստի դրական գնահատականի և եզրափակիչ բանավոր պատասխանի հիման վրա:

Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ

06/M01. Համեմատական սահմանադրական իրավունք (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրանտին ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության և արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունքը՝ որպես իրավունքի ճյուղ, գիտություն, ինչպես նաև (համեմատական սահմանադրական իրավունքի հետ միասին) որպես դասընթաց:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա ՀՀ և արտասահմանյան սահմանադրական իրավունքը:

2. կկարողանա համեմատել և վերլուծել ՀՀ և արտասահմանյան սահմանադրական իրավունքը:

3. կտիրապետի

ՀՀ-ում և օտարերկրյա պետություններում սահմանադրաիրավական նորմերին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սահմանադրական իրավունքը՝ որպես իրավունքի ճյուղ, գիտություն և ուսումնական դասընթաց, Սահմանադրական իրավունքը՝ որպես իրավունքի ճյուղ, Սահմանադրական իրավունքը՝ որպես գիտություն և ուսումնական դասընթաց: *Թեմա 2*՝ Սահմանադրությունների ժամանակակից մոդելները, Սահմանադրության հասկացությունը և բովանդակությունը: Սահմանադրությունների մշակումը, ընդունումը, փոփոխումը և դադարումը: *Թեմա 3*՝ Պետության ձևի սահմանադրաիրավական հիմունքները, Պետության կառավարման ձևը, Պետության տարածքային կառուցվածքի ձևը, Պետության ռեժիմի ձևը: *Թեմա 4*՝ Օրենսդիր իշխանությունը, Խորհրդարանի հասկացությունը և սոցիալական գործառույթները: Խորհրդարանի կառուցվածքը և պատգամավորի կարգավիճակը: *Թեմա 5*՝ Գործադիր իշխանությունը, Պետության գլուխը, Կառավարությունը: *Թեմա 6*՝ Դատական իշխանությունը, Դատական իշխանության ընդհանուր բնութագիրը, Սահմանադրական արդարադատությունը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M02. Պատվամենտական իրավունք (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց:

Նպատակը.

ներկայացնել իրավաստեղծ գործունեության հասկացությունը, էությունը և նշանակությունը, իրավաստեղծ գործունեության և օրենսդրության պատմական զարգացումը Հայաստանում, ԱԺ պատգամավորի իրավական կարգավիճակի առանձնահատկությունները, պատգամավորական խմբակցությունները ԱԺ-ում, ԱԺ պատգամավորական խմբերը, դրանց ստեղծման կարգը, ԱԺ նախագահը, նրա տեղակալները, իրավական ակտերի նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատման կազմակերպումը, նստաշրջանները և նիստերի տեսակները, դրանց անցկացման ընթացակարգերը, ինչպես նաև Սահմանադրության կամ դրանում փոփոխություններ կատարելու և հանրաքվեի դրվելիք օրենքի նախագծերի քննարկման ընթացակարգը, պետական բյուջեի քննարկումը և հաստատումը ԱԺ-ում: Ուսումնասիրվում են նաև արտասահմանյան մի շարք երկրների, մասնավորապես, ԱՄՆ, Ֆրանսիայի և ՌԴ օրենսդիր համակարգերն ու գործառնության առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա

1.1. նորմաստեղծ գործունեության ձևավորման և զարգացման համաշխարհային փորձը,

1.2. ՀՀ ԱԺ պատգամավորի իրավական կարգավիճակի առանձնահատկությունները,

1.3. իրավական ակտերի նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատման կազմակերպումը,

1.4. ՀՀ Ազգային ժողովի նստաշրջանները, Ազգային ժողովի նիստերի տեսակները, դրանց անցկացման ընթացակարգերը,

1.5. Ազգային ժողովում օրենքի նախագծի քննարկման կարգը,

1.6. միջազգային իրավական և ներպետական իրավական համակարգերի փոխազդեցության հիմնական ուղղությունները,

1.7. նորմաստեղծ համակարգի գործառնության առանձնահատկությունները արտասահմանյան երկրներում:

2. կկարողանա

2.1. ուսումնասիրել օրինաստեղծ գործունեության հիմունքները, օրենսդիր մարմնի գործառնական հիմնադրությունները,

2.2. ներկայացնել օրենսդրական նախաձեռնության ընթացակարգերը, պատվամենտի իրավասությունը վերապահված հարցերի քննարկման ընթացակարգերը,

2.3. հետազոտել օրենսդիր իշխանության կառույցների և իշխանական այլ ինստիտուտների հարաբերությունների իրավական կարգավորումները թե Հայաստանի Հանրապետությունում, թե արտասահմանյան մի շարք երկրներում:

3. կտիրապետի մեկ ուսումնական դասընթացի շրջանակներում կտիրապետեն իրավաստեղծ գործունեության հիմունքները, օրենսդրական

գործընթացները, օրենքների ընդունման և կիրառման առանձնահատկությունները, նաև օրենսդիր մարմնի կազմակերպական-գործառնության հարցերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Իրավաստեղծ գործունեության հասկացությունը, էությունը և պատմական զարգացումը Հայաստանում: **Թեմա 2**՝ Օրենսդիր իշխանությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: ՀՀ ԱԺ պատգամավորի իրավական կարգավիճակը: **Թեմա 3**՝ Ազգային ժողովի մարմիններն ու կառուցվածքային տարրերը, գործունեության կարգը: **Թեմա 4**՝ Ազգային ժողովի մշտական և ժամանակավոր հանձնաժողովները, ենթահանձնաժողովներն ու աշխատանքային խմբերը: **Թեմա 5**՝ Կառավարության կողմից իրավական ակտերի նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատումը: **Թեմա 6**՝ ՀՀ Ազգային ժողովի նստաշրջանները և նիստերի տեսակները, դրանց անցկացման ընթացակարգերը: **Թեմա 7**՝ Ազգային ժողովում առանձնացված օրինագծերի քննարկումն ու ընդունման ընթացակարգերը: **Թեմա 8**՝ ՀՀ օրենսդիր մարմնի գործակցությունը ՀՀ Նախագահի հետ: **Թեմա 9**՝ Ազգային ժողովի աշխատանքների կազմակերպման ապահովումը: **Թեմա 10**՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների օրենսդիր իշխանությունը: **Թեմա 11**՝ Ֆրանսիայի պառլամենտական իրավունքի հիմունքները: **Թեմա 12**՝ Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդիր համակարգը և պալատների փոխգործակցությունը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M03. Սահմանադրական հսկողությունը և վերահսկողությունը ՀՀ-ում (3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

«Սահմանադրական վերահսկողությունը և հսկողությունը Հայաստանի Հանրապետությունում» դասընթացի նպատակն է դասախոսությունների միջոցով և ինքնուրույն աշխատանքով մագիստրանտների մոտ կայուն գիտելիքներ իմաստավորել սահմանադրական վերահսկողության, սահմանադրական արդարադատության՝ որպես սահմանադրական վերահսկողության ձևի, սահմանադրական վերահսկողության սուբյեկտների և օբյեկտների մասին: Սահմանադրական դատարանի գործունեության հիմքերի, լիազորությունների, Սահմանադրական դատարանի լիազորություններն իրավական ակտերի սահմանադրականության ապահովման և Սահմանադրական դատարանի ընդունած ակտերի բնույթի ու նշանակության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

Դասընթացի լրիվ կուրսը անցնելու արդյունքում ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները ներառում են.

- սահմանադրական վերահսկողության հասկացությունը, տեսակները և ուսումնասիրման մեթոդները, սահմանադրական արդարադատության հասկացությունը և խնդիրները, նախնական և հետագա (հաջորդող), պարտադիր և ֆակուլտատիվ վերահսկողությունը: Սահմանադրական վերահսկողության սուբյեկտների սահմանադրաիրավական կարգավիճակը, օրենքների սահմանադրականության գնահատումը սահմանադրական դատարանի կողմից, միջազգային պայմանագրերի սահմանադրականության գնահատման առանձնահատկությունները, սահմանադրական արդարադատության մարմինների և մարդու իրավունքների պաշտպանի համագործակցությունը մարդու իրավունքների ապահովման պաշտպանության բնագավառում:

- Սահմանադրական հսկողության և վերահսկողության հիմնական առանձնահատկությունները, կոնկրետ և վերացական վերահսկողություն, վերահսկողությունն ըստ բովանդակության և ձևի: Սահմանադրական վերահսկողության սուբյեկտները և օբյեկտները, ՀՀ սահմանադրական դատարանի գործունեության կազմակերպման հիմքերը և լիազորությունները:

- Սահմանադրական դատարանի ընդունած ակտերի բնույթն ու նշանակությունը, Սահմանադրական դատարանի որոշումները, Սահմանադրական դատարանի լիազորությունները մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում, Մարդու իրավունքների պաշտպանը՝ որպես Սահմանադրական դատարանի ղեկավարող սուբյեկտ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ «Սահմանադրական վերահսկողություն և հսկողություն» դասընթացի ուսումնասիրման առարկան: **Թեմա 2՝** Սահմանադրական վերահսկողության և հսկողության ուսումնասիրման մեթոդաբանական հիմքերը: **Թեմա 3՝** «Սահմանադրական վերահսկողություն և հսկողություն» դասընթացի կապը մյուս իրավաբանական գիտակարգերի հետ: **Թեմա 4՝** Սահմանադրական վերահսկողության հասկացությունը և էությունը: **Թեմա 5՝** Սահմանադրական արդարադատությունը՝ որպես սահմանադրական վերահսկողության հատուկ ձև: **Թեմա 6՝** Սահմանադրական վերահսկողության ձևերը: **Թեմա 7՝** Սահմանադրական վերահսկողության սուբյեկտները և օբյեկտները: **Թեմա 8՝** Սահմանադրական դատարանի գործունեության հիմքերը: **Թեմա 9՝** Սահմանադրական դատարանի լիազորությունները: **Թեմա 10՝** Սահմանադրական դատարանի լիազորություններն իրավական ակտերի սահմանադրականության ապահովման բնագավառում: Սահմանադրական դատարանի այլ լիազորությունները: **Թեմա 11՝** Սահմանադրական դատարանի ընդունած ակտերը: **Թեմա 12՝** Սահմանադրական դատարանի լիազորությունները մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում: **Թեմա 13՝** Սահմանադրական արդարադատությունը՝ ժողովրդավարության ապահովման երաշխիք: **Թեմա 14՝** Սահմանադրական հսկողության մարմինները, հսկողության ձևերն ու մեթոդները

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝
համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M04. Միջազգային կազմակերպությունների իրավունք (3 կրեդիտ)

Շարթթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսանողներին համակարգային գիտելիքներ և հմտություններ հաղորդել միջազգային իրավունքի համալիր ճյուղի՝ «Միջազգային կազմակերպությունների իրավունք» առարկայի հիմունքներից, մասնավորապես միջազգային կազմակերպությունների իրավունքի հասկացության, առարկայի, կարգավորման մեթոդի, նորմերի և սկզբունքների, աղբյուրների, միջազգային կազմակերպությունների ճիշտ դասակարգման, իրավասուբյեկտության և իրավասության հիմնահարցերի, միջազգային կազմակերպությունների գործառույթների և իրավաստեղծ գործունեության նշանակության և առանձնահատկություններին: Ծրագրի նպատակներից է նաև ուսանողներին ներկայացնել միջազգային իրավունքի նորմաստեղծման գործընթացում միջազգային կազմակերպությունների դերը, իրավասությունը, միջազգային կազմակերպություններին անդամակցության կարգը, միջազգային-իրավական պատասխանատվությունը և այլն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա միջազգային կազմակերպությունների տեղը և դերը միջազգային իրավունքում և միջազգային հարաբերություններում, միջազգային կազմակերպությունները բնութագրող հատկանիշները, իրավական կարգավիճակը, իրավասուբյեկտության առանձնահատկությունները:

2. կկարողանա բնութագրել միջազգային կազմակերպությունների իրավական բնույթը, դասակարգել ժամանակակից միջազգային կազմակերպությունները՝ ըստ դասակարգման տարբեր չափանիշների, տարբերել և վերլուծել միջազգային իրավունքի սուբյեկտների իրավական կարգավիճակը, իրավասուբյեկտությունը, ճիշտ բնութագրել, գնահատել և կիրառել միջազգային իրավական փաստաթղթերը, ինչպես նաև կողմնորոշվել միջազգային կազմակերպությունների մարմինների կողմից ընդունված ակտերի իրավաբանական ուժը գնահատելու հարցերում, տարբերակել միջազգային կազմակերպությունների իրավասությունը և այլն:

3. կտիրապետի առարկայական ծրագրի շրջանակներում ներկայացվող նորմերի և դրույթների վերաբերյալ գիտելիքների, պրակտիկ գործունեության ընթացքում միջազգային իրավունքի նորմերի և սկզբունքների կիրառման և օգտագործման հմտությունների, պայմանագրային նորմերը վերլուծելու կարողությունների և ունակությունների:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Միջազգային կազմակերպությունների իրավունքի հասկացությունը, առարկան և սուբյեկտները: **Թեմա 2՝** Միջազգային կազմակերպությունների իրավական բնույթը. միջազգային իրավասուբյեկտություն: **Թեմա 3՝** Միջազգային կազմակերպությունների կազմակերպարավական կառուցվածքը, գործառույթները և գործունեության կազմակերպումը: **Թեմա 4՝** Միջազգային

կազմակերպությունների դասակարգումը: **Թեևա 5**՝ Միջազգային կազմակերպությունների մասնակցությունը միջազգային նորմաստեղման գործընթացին (իրավասուբյեկտության հիմնահարցեր): **Թեևա 6**՝ Միջազգային կազմակերպությունների միջազգային իրավական պատասխանատվությունը: **Թեևա 7**՝ ՄԱԿ-ը՝ որպես ընդհանուր իրավասության ունիվերսալ միջազգային միջկառավարական կազմակերպություն: ՄԱԿ-ի իրավունքը: **Թեևա 8**՝ ՄԱԿ-ի հիմնական մարմինների հասկացությունը, նպատակը, խնդիրները և գործառույթները: **Թեևա 9**՝ ՄԱԿ-ի մասնագիտացված հաստատությունները, հասկացությունը և առանձնահատկությունները: **Թեևա 10**՝ Տարածաշրջանային միջազգային կազմակերպությունները (Եվրոպայի խորհրդի և Եվրոպական Միության օրինակով):

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M05. ՀՀ զինվորական իրավունք (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Մագիստրանտներին ուսուցանել զինվորական իրավունքի հասկացությունը և աղբյուրները, դերը երկրի ռազմական շինարարության գործում, ՀՀ ռազմական անվտանգությունը ազգային անվտանգության համատեքստում, ռազմական կազմավորման համակարգը երկրի ռազմական անվտանգության ապահովման գործում, պետության պաշտպանության իրավական հիմքերը, պաշտպանության բնագավառի կառավարման համակարգը, ՀՀ քաղաքացիների՝ երկրի պաշտպանությանը մասնակցելու սահմանադրական պարտականությունը, կատարման ձևերը, զինվորական ծառայության հասկացությունը, բովանդակությունն ու տեսակները, ժամկետները և հաշվարկման կարգը, պետական ծառայության հատուկ տեսակ դարձնող հատկանիշները, այլընտրանքային ծառայությունը՝ որպես երկրի պաշտպանությանը քաղաքացիների մասնակցության ձև, զինծառայողների իրավական կարգավիճակի հասկացությունը և առանձնահատկությունները, զինված ուժերում օրինականության ու կարգապահության ապահովման միջոցները, զինծառայողների պատասխանատվության իրավական հիմքերը և տեսակները, ինչպես նաև զինված ընդհարումների իրավունքի դերակատարությունը զինվորական իրավունքի համակարգում, Ժննի, Հաագայի իրավունքների դրույթների կիրառումը պատերազմների (զինված ընդհարումների) ժամանակ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա զինվորական իրավունքի հասկացությունը և աղբյուրները, դերը երկրի ռազմական շինարարության գործում, ՀՀ քաղաքացիների՝ երկրի պաշտպանությանը մասնակցելու սահմանադրական պարտականությունը,

կատարման ձևերը, զինվորական ծառայության հասկացությունը, բովանդակությունն ու տեսակները, զինծառայողների իրավական կարգավիճակի հասկացությունը և առանձնահատկությունները, զինված ուժերում օրինականության ու կարգապահության ապահովման միջոցները, զինծառայողների պատասխանատվության իրավական հիմքերը և տեսակները, ինչպես նաև ընդհարումների իրավունքի դերակատարությունը զինվորական իրավունքի համակարգում:

2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության բնագավառում հարաբերությունների իրավական կարգավորումները, որի միջոցով հնարավոր է դառնում առավել համակարգված տեսքով պատկերացնելու երկրի ռազմական անվտանգության ապահովման, պաշտպանական ոլորտի կառավարման, պետական ծառայության հատուկ տեսակ հանդիսացող զինվորական ծառայության անցնելուն վերաբերող, ինչպես նաև զինվորական ընդհարումների ժամանակ միջազգային հանրաճանաչ նորմերի ու սկզբունքների պահպանման հարցերը և սկզբունքային առանձնահատկությունները:

3. կտիրապետի ՀՀ պաշտպանության բնագավառի իրավական կարգավորումների և ընթացակարգերի առանձնահատկությունները, թե զինվորական-ծառայողական իրավահարաբերություններին վերաբերող հարցերը, դրանց օրենսդրական ամրագրումները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Չինվորական իրավունքի հասկացությունը և աղբյուրները: Չինվորական իրավունքի տեղը պետության իրավական համակարգում: **Թեմա 2**՝ Չինվորական իրավունքի դերը երկրի ռազմական շինարարության գործում: **Թեմա 3**՝ ՀՀ ռազմական անվտանգությունը ազգային անվտանգության համատեքստում: **Թեմա 4**՝ ՀՀ ռազմական կազմավորման համակարգը ռազմական անվտանգության ապահովման գործում: **Թեմա 5**՝ Պետության պաշտպանության իրավական կարգավորման ապահովումը: **Թեմա 6**՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության բնագավառի կառավարման համակարգը: **Թեմա 7**՝ ՀՀ քաղաքացիների զինապարտության հասկացությունը և բովանդակությունը: **Թեմա 8**՝ Չինվորական ծառայության հասկացությունը և պետական ծառայության հատուկ տեսակ դարձնող հատկանիշները: **Թեմա 9**՝ Չինվորական ծառայության բովանդակությունը և տեսակները: **Թեմա 10**՝ Սյլընտրանքային ծառայությունը՝ որպես երկրի պաշտպանությանը քաղաքացիների մասնակցության ձև: **Թեմա 11**՝ Չինվորական ծառայության գորակոչը: Չինվորական ծառայությունից ազատելու և զորակոչից տարկետում տալու հիմքերը: **Թեմա 12**՝ Չինվորական ծառայության ժամկետները, ծառայության սկիզբը և ավարտը: **Թեմա 13**՝ Չինծառայողների իրավական կարգավիճակի հասկացությունը և առանձնահատկությունները: **Թեմա 14**՝ Չինծառայողների իրավական կարգավիճակի բովանդակությունը: **Թեմա 15**՝ Չինված ուժերում օրինականության և զինվորական կարգապահության հասկացությունը, դերը և նշանակությունը: **Թեմա 16**՝ Չինծառայողների իրավական պատասխանատվության հասկացությունը և նշանակությունը, տեսակները: **Թեմա 17**՝ Չինված ընդհարումների իրավունքի ենթաճյուղի հասկացությունը և բովանդակությունը: **Թեմա 18**՝ Ժնկի, Հաագայի իրավունքների դերը պատերազմների (զինված ընդհարումների) ժամանակ

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M06. Վարչարարության հիմունքներ և վարչական վարույթ (5 կրեդիտ)

Շարաթական 3 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ներկայացնել վարչարարության և վարչական վարույթի հասկացությունները, վարչարարության հիմնարար սկզբունքները, գործերի ենթակայությունը վարչական մարմիններին, վարչական մարմինների փոխօգնությունը, վարչական վարույթի փուլերը, ժամկետներն ու մասնակիցները, վարչական մարմինների պաշտոնատար անձանց կողմից գործերը քննարկելու և լուծելու անհնարիությունը, բացարկ ու ինքնաբացարկ հայտնելը, վարչական ակտի հասկացությունը, տեսակներն ու ձևերը, վարչարարության շրջանակներում բողոքարկման վարույթի և վարչական ակտերի հարկադիր կատարման առանձնահատկությունները, նաև վարչարարությամբ պատճառված վնասի համար պատասխանատվության ժամանակ վնասի հատուցման նախապայմանները, եղանակները, ընթացակարգը: Ուսումնասիրվում են նաև վարչական արդարադատության իրավական ինստիտուտը, առաջացման նախադրյալները, արտասահմանյան երկրներում վերջինիս ձևավորման ու զարգացման պատմական օրինաչափությունները, առնչությունը մարդու իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության խնդիրներին, ինչպես նաև վարչական դատավարության հասկացությունն ու նշանակությունը և վարչական գործի դատական քննության հիմունքները, Վարչական դատավարության կազմակերպման իրավական ապահովումը մեր երկրում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա վարչարարության և վարչական վարույթի հասկացությունները, վարչարարության հիմնարար սկզբունքները, առանձին ինստիտուտների նկարագիրները, վարչարարությամբ պատճառված վնասի համար պատասխանատվության ժամանակ վնասի հատուցման նախապայմանները, եղանակները, ընթացակարգը, վարչական արդարադատության իրավական ինստիտուտը, առաջացման նախադրյալները, ինչպես նաև վարչական դատավարության հասկացությունն ու նշանակությունը և վարչական գործի դատական քննության հիմունքները, կազմակերպման իրավական ապահովումը մեր երկրում:

2. կկարողանա ուսումնասիրել ՀՀ-ում վարչարարության հիմունքները, վարչական վարույթի անցկացման հիմնադրույթները, ներկայացնել վարչական ակտերի ընդունման և կիրառման առանձնահատկությունները, հետազոտել վարչական արդարադատության և դատավարարության իրականացման ժամանակյան առաջացող հարաբերությունների իրավական կարգավորումները:

3. կտիրապետի վարչական բնագավառում վարչարարության և վարչական վարույթի արտադատական ընթացակարգերի առանձնահատկությունները, վարչական դատավարական գործընթացներին վերաբերող հարցերը, դրանց օրենսդրական ամրագրումները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Վարչարարության և վարչական վարույթի հասկացությունները, կիրառման շրջանակները, օրենսդրական հիմքերը: **Թեմա 2**՝ Վարչարարության հիմնարար սկզբունքները Հայաստանի Հանրապետությունում: **Թեմա 3**՝ Գործերի ենթակայությունը վարչական մարմիններին, վարչական մարմինների փոխօգնությունը: **Թեմա 4**՝ Վարչական վարույթի փուլերը և մասնակիցները, ներկայացուցչությունը վարչական վարույթում: **Թեմա 5**՝ Վարչական մարմնի պաշտոնատար անձի կողմից գործերը քննարկելու և լուծելու անհնարինությունը, բացարկ ու ինքնաբացարկ հայտները: **Թեմա 6**՝ Վարչական վարույթի վերաբերյալ գործերը վարելը և հաշվառելը, իրականացման լեզուն, արձանագրություն կազմելը, վարչական ծախսերը: **Թեմա 7**՝ Վարչական վարույթի ժամկետները, վարույթը կասեցնելը, կարճելը և վերսկսելը: **Թեմա 8**՝ Վարչական ակտի հասկացությունը, տեսակներն ու ձևերը: **Թեմա 9**՝ Վարչական ակտի ընդունելն ու իրագրվելը, որոշակիությունը և հիմնավորումը: **Թեմա 10**՝ Վարչական ակտը առ ոչինչ, անվավեր կամ ուժը կորցրած ճանաչելու հիմքերը և ընթացակարգը: **Թեմա 11**՝ Բողոքարկման հիմքերն և բողոքների քննարկման կարգը: **Թեմա 12**՝ Վարչական ակտի հարկադիր կատարման ապահովումը: **Թեմա 13**՝ Պատասխանատվությունը վարչարարությամբ պատճառված վնասի համար, կրողը և հիմքերը: **Թեմա 14**՝ Վնասի հատուցման նախապայմանները, եղանակները և ընթացակարգը: **Թեմա 15**՝ Ոչ գույքային վնասի հատուցման հիմքերը և կարգը, ոչ գույքային վնասը դրամական միջոցներով հատուցելու ձևերը: **Թեմա 16**՝ Վարչական արդարադատության իրավական ինստիտուտը, առաջացման նախադրյալները: **Թեմա 17**՝ Վարչական արդարադատության հասկացությունը և իրավական ապահովումը: **Թեմա 18**՝ Արտասահմանյան երկրներում վարչական արդարադատության ձևավորման ու զարգացման պատմական օրինաչափությունները: **Թեմա 19**՝ Վարչական արդարադատության ինստիտուտը և մարդու իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության խնդիրները: **Թեմա 20**՝ Վարչական դատավարական իրավունքը Հայաստանի Հանրապետությունում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M07. ՀՀ ընտրական իրավունք և համակարգեր (3 կրեդիտ)

Շարաֆական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի հիմնական նպատակը ուսանողներին ընտրությունների ողջ գործընթացի, օրենսդրության վերաբերյալ տեսական և գործնական գիտելիքների

մատուցումն է: Դասավանդման հիմքում ընտրական տարբեր համակարգերի ու տեխնոլոգիաների յուրահատկությունների համեմատական վերլուծությունն է ու դրա հիման վրա Հայաստանի ընտրական ոլորտի մանրամասն ուսումնասիրությունը: Այս գիտելիքների իմացությունն ու հմտությունների տիրապետումը թույլ է տալիս քաղաքացիական որոշակի դիրքորոշմամբ ներգրավվել ընտրությունների գործընթացներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. **Կիմանա** «ընտրական իրավունք» և «ընտրական համակարգ» հասկացությունների տարբերությունները:

2. **Կկարողանա** որոշել ու տարբերակել ընտրական իրավունքի ու ընտրական համակարգի ինստիտուտները:

3. **Կտիրապետի** ընտրական իրավունքի ու ընտրական համակարգի հիմնական բնութագրիչների վերլուծության սկզբունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ընտրություններ, ընտրական հետազոտությունների տեսական ու մեթոդական հիմունքները: **Թեմա 2**՝ Ընտրությունները հասարակության քաղաքական համակարգում: **Թեմա 3**՝ Ընտրական համակարգ. էությունն ու կառուցվածքը: **Թեմա 4**՝ Ընտրական գործընթաց: **Թեմա 5**՝ Ընտրական համակարգերի տեսակները: **Թեմա 6**՝ Հանրաքվեն ժողովրդաիշխանության համակարգում: **Թեմա 7**՝ Ընտրական տեխնոլոգիաներ: **Թեմա 8**՝ Ընտրական քարոզարշավի ռազմավարությունն ու մարտավարությունը: **Թեմա 9**՝ Ոչ կոռեկտ ընտրական տեխնոլոգիաներ: **Թեմա 10**՝ ՀՀ ընտրական իրավունք և օրենսդրություն

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M08. ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգեր (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրանտին ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերը՝ որպես դասընթաց, նպաստելով՝ ուսանողի կողմից Հայաստանի Հանրապետության և այլ պետությունների դատական համակարգերի ուսումնասիրությանը, դատական համակարգերի կոնկրետ մոդելների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների ձեռքբերմանը, ինչպես նաև դատական պաշտպանության ներպետական իրավունքի պատշաճ իրականացման մեխանիզմների ուղղությամբ համապատասխան գիտելիքների ձեռքբերմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա

1.1. ՀՀ դատական իշխանության հասկացությունը և էությունը, գործունեության հիմնական սկզբունքները,

1.2. Դատական համակարգերի կառուցվածքը՝ տնտեսապես զարգացած արտասահմանյան երկրներում և Հայաստանի Հանրապետությունում,

1.3. ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերի առանձնահատկությունները,

1.4. Դատական ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում,

1.5. ՀՀ դատական իշխանության մարմինները, նրանց գործառույթները:

2. կկարողանա

2.1. իրականացնել՝

• ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերի համեմատական վերլուծություն,

• Դատական համակարգի գործունեության նպատակների բնութագրում

• դատական պաշտպանության ներպետական իրավունքի պատշաճ իրականացում:

2.2. նկարագրել՝

• Դատական իշխանության ընդհանուր և հատուկ սկզբունքները,

• ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական իշխանության մարմինների գործառույթները:

2.3. բնութագրել՝

• Դատական իշխանությանն առնչվող ՀՀ օրենսդրությունը,

• ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերի զարգացման միտումները,

• ՀՀ դատական համակարգի կառուցվածքը,

• Արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերի կառուցվածքը:

2.4. մեկնաբանել՝

• ՀՀ դատական համակարգի արդի խնդիրները,

• ՀՀ դատավորների կարգավիճակը,

• ՀՀ դատական ծառայության կառավարման և ղեկավարման մարմինների իրավասությունները:

2.5. ուսումնասիրել և հետազոտել՝

• ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերը սահմանող օրենսդրությունը,

• ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի որոշումները և այլ թեմային վերաբերող այլ իրավական ակտեր, փաստաթղթեր և մասնագիտական գրականություն:

2.6. բացահայտել՝

• Դատական ոլորտը կարգավորող ՀՀ օրենսդրության խնդիրները,

• ՀՀ գործող օրենսդրության կիրառելիության արդյունավետությունը դատական մարմինների գործունեության ոլորտում:

2.7. նկարագրել՝

• Դատական իշխանության ընդհանուր և հատուկ սկզբունքները,

• ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական իշխանության մարմինների գործառույթները:

2.8. բնութագրել՝

- Դատական իշխանությանն առնչվող ՀՀ օրենսդրությունը,
- ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերի զարգացման միտումները,

- ՀՀ դատական համակարգի կառուցվածքը,

- Արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերի կառուցվածքը:

2.9. մեկնաբանել՝

- ՀՀ դատական համակարգի արդի խնդիրները,

- ՀՀ դատավորների կարգավիճակը,

- ՀՀ դատական դեպարտամենտի կառավարման և ղեկավարման մարմինների իրավասությունները:

2.10. ուսումնասիրել և հետազոտել՝

- ՀՀ և արտասահմանյան երկրների դատական համակարգերը կարգավորող օրենսդրությունը,

- ՀՀ դատական դեպարտամենտի կանոնադրությունը,

- ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի որոշումները և այլ համապատասխան ոլորտին վերաբերող փաստաթղթեր և մասնագիտական գրականություն:

2.11. Բացահայտել՝

- Դատական ոլորտը կարգավորող ՀՀ օրենսդրության խնդիրները,

- ՀՀ գործող օրենսդրության կիրառելիության արդյունավետությունը դատական մարմինների գործունեության ոլորտում:

3. կտիրապետի

3.1. Դատական ոլորտը կարգավորող ՀՀ օրենսդրությանը,

3.2. Ուսումնառության արդյունքում ձեռք բերված մասնագիտական հմտություններին,

3.3. ՀՀ դատական ծառայության պաշտոն զբաղեցնելու համար ներկայացվող պահանջներին

3.4. Դատական իշխանության առանցքային գործառնությունների իրականացման մեթոդներին, դրանց և հետազոտությունների իրականացմանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Պետական իշխանության հասկացությունը: **Թեմա 2՝** Դատական իշխանության հասկացությունը: **Թեմա 3՝** ՀՀ դատական իշխանության ինքնակառավարման մարմինները: **Թեմա 4՝** Դատական ծառայության հասկացությունը: **Թեմա 5՝** Արդարադատության խորհուրդը: **Թեմա 6՝** Ֆրանսիայի Հանրապետության դատական համակարգի կառուցվածքը: **Թեմա 7՝** Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության դատական համակարգի կառուցվածքը: **Թեմա 8՝** ԱՄՆ-ի նահանգային դատական համակարգի կառուցվածքը, լիազորությունների շրջանակը: **Թեմա 9՝** ՌԴ դատական համակարգի ընդհանուր կառուցվածքը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M09. Իրավունքի աղբյուրների տեսագործնական հիմնախնդիրներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողին կրեդիտային համակարգով համակարգային գիտելիքներ հաղորդել Իրավունքի աղբյուրների, նրանց տեսակների, ինչպես նաև իրավունքի աղբյուրների հիման վրա՝ տարբեր իրավական համակարգերում իրավական ընտանիքների առանձնահատկությունների մասին:

Ծրագիրն ուսումնասիրելիս ուսանողը ձեռք կբերի տեսական գիտելիքներ, ուսումնական նյութերով ինքնուրույն աշխատելու, ինչպես նաև տեսական գիտելիքները գործնական հմտությունների հետ համադրելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա պետության և իրավունքի տեսության, հատկապես իրավունքի աղբյուրների հասկացությունը, առանձնահատկությունները տարբեր իրավական համակարգերում, ինչպես նաև իրավունքի աղբյուրներին առնչվող այլ **կկարողանա** օբյեկտիվ իրականության մեջ կատարել իրավաստեղծ և իրավակիրառ ոլորտների ուսումնասիրում, այդ երկուսի միջև կապերի հաստատում և առկա օրինաչափությունների հայտնաբերում:

3. կտիրապետի նորմատիվ իրավական ակտերի գործողության ժամանակային հիմնահարցերին՝ հատկապես նորմատիվ իրավական ակտերի գործողության մեջ մտնելու, նորմատիվ իրավական ակտի հետադարձ ուժի, նորմատիվ իրավական ակտի ժամանակի ընթացքում գործողության դադարեցման հիմքերի և հետևանքների, իրավական ակտն ուժը կորցրած ճանաչելու, ուղղակի-իրավաբանական վերացման, փաստացի վերացման, անվավեր ճանաչելու, չեղյալ ճանաչելու, գործողության կասեցնելու, գործողության ժամկետի լրանալու հարցերին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Իրավունքի աղբյուր և իրավունքի ձև հասկացությունները: Իրավունքի ձևերի դասակարգումը: **Թեմա 2**՝ Նորմատիվ իրավական ակտն որպես իրավունքի աղբյուր: **Թեմա 3**՝ Իրավահասկացողության հիմնախնդիրները կապված իրավունքի աղբյուրի հետազոտման հետ (Իրավահասկացողության կատեգորիան): **Թեմա 4**՝ Իրավահասկացողության տիպաբանությունը: **Թեմա 5**՝ Պոզիտիվ իրավունքի աղբյուրները: Բնական իրավունքի աղբյուրները: **Թեմա 6**՝ Իրավունքի աղբյուրը՝ որպես իրավական համակարգերի դասակարգման հիմնական գործոն: Ռոմանոզերմանական իրավական համակարգ: **Թեմա 7**՝ Իրավունքի աղբյուրի առանձնահատկությունները անգլո-սաքսոնական իրավական համակարգերում: **Թեմա 8**՝ Իրավունքի աղբյուրի առանձնահատկությունները կրոնական և ավանդական իրավական համակարգերում: **Թեմա 9**՝ Օրենքը՝ որպես իրավունքի աղբյուր: **Թեմա 10**՝ Միջազգային իրավունքը և ենթաօրենսդրական ակտերն որպես իրավունքի աղբյուր: **Թեմա 11**՝ Իրավունքի աղբյուրի և իրավական կարգավորման հարթության հարաբերակցությունը: **Թեմա 12**՝ Նորմատիվ իրավական ակտերի գործողության ժամանակային հիմնահարցերը

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M10. Քաղաքացիական ծառայության իրավական կարգավորումը ՀՀ-ում
(3 կրեդիտ)

Շարաթական 2 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց Նպատակը.

Մագիստրանտին ծանոթացնել քաղաքացիական ծառայության էությանը, դերը պետական կառավարման համակարգում, իրավական կարգավորումներին և քաղաքացիական ծառայողի տեսակին և վարքագծին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիրառելի պետական կառավարման համակարգի, հանրային ծառայության Հայաստանի Հանրապետության առանձնահատկությունները:

2. կկարողանա ստեղծագործաբար կիրառել ունեցած գիտելիքները առկա խնդիրների լուծման համար:

3. կտիրապետի

Ծառայության մոդելին, համեմատել և վերլուծել միջազգային փորձը:

Համադրելով ստացված գիտելիքները՝ ստեղծել տեսական մոդելները, անել առաջարկություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ «Քաղաքացիական ծառայության իրավական կարգավորումը Հայաստանի Հանրապետությունում» դասընթացի առարկան: ***Թեմա 2՝*** Հանրային ծառայությունը: Պետական ծառայությունը որպես հանրային ծառայության տեսակ: ***Թեմա 3՝*** Քաղաքացիական ծառայությունը որպես պետական ծառայության տեսակ: ***Թեմա 4՝*** Քաղաքացիական ծառայության պաշտոնները: ***Թեմա 5՝*** Քաղաքացիական ծառայության պաշտոն զբաղեցնելը: ***Թեմա 6՝*** Քաղաքացիական ծառայողի առեստավորումը: ***Թեմա 7՝*** Քաղաքացիական ծառայողի վերապատրաստումը: ***Թեմա 8՝*** Քաղաքացիական ծառայության կադրերի ռեզերվը: ***Թեմա 9՝*** Քաղաքացիական ծառայողի իրավական կարգավիճակը: ***Թեմա 10՝*** Քաղաքացիական ծառայողների անձնական գործը, գրանցամատյանը և քաղաքացիական ծառայության ստաժը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M19. ՀՀ գործարարական իրավունք (5 կրեդիտ)

Նպատակը.

Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրանտին ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության և Գործարարական իրավունքը: Գործարարական իրավունքը ներկայացվում է, որպես համակարգային իրավունքի ճյուղ, ինչպես նաև որպես դասընթաց:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա

- 1.1. գործարարական գործունեության հիմնական հատկանշները,
- 1.2. գործարարությամբ զբաղվելու համար անհրաժեշտ պայմանները,
- 1.3. գործարարական գործունեություն իրականացնող սուբյեկտների առանձնահատկությունները,
- 1.4. գործարարական գործունեություն իրականացնող սուբյեկտների սնանկացման առանձնահատկությունները,
- 1.5. գործարարներին պատկանող գույքի կարգավիճակի առանձնահատկությունները,
- 1.6. պայմանագրի դերակատարությունը գործարարական հարաբերություններում
- 1.7. գործարարական գործունեության ֆինանսավորման ու վարկավորման առանձնահատկությունները,
- 1.8. ներդրումային գործունեության առանձնահատկությունները,
- 1.9. արտաքին տնտեսական հարաբերությունների իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները

2. կկարողանա

- 2.1. ապահովել տեսական ու գործնական գիտելիքների արդյունավետ կիրառություն,
- 2.2. լուծել պրոբլեմային իրավիճակները,
- 2.3. արդյունավետ հաղորդակցվել ոլորտում առկա խնդիրների շուրջ,
- 2.4. կազմակերպել ուսումնասիրվող թեմաների վերաբերյալ քննարկում,

3. կսիրապետի

- 3.1. ՀՀ-ում մտավոր սեփականության ոլորտը կարգավորող օրենսդրական դաշտին:
- 3.2. գործարարական գործունեության հասկացությանը և հինական հատկանիշներին,
- 3.3. գործարարական գործունեություն իրականացնող սուբյեկտների մասնակցության ձևաչափի առանձնահատկություններին քննարկվող հարաբերություններում,

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Գործարարական իրավունքի դերը շուկայական հարաբերություններում: **Թեմա 2**՝ Գործարարական հարաբերությունների սուբյեկտները: **Թեմա 3**՝ Քաղաքացիների մասնակցությունը գործարարական հարաբերություններում: **Թեմա 4**՝ Իրավաբանական անձինք գործարարական հարաբերություններում, գործարարական հարաբերություններին մասնակցող

իրավաբանական անձանց կազմակերպարավական ձևերը: **Թեմա 5**՝ Տնտեսական մրցակցության իրավական պաշտպանությունը: **Թեմա 6**՝ Գործարարական գործունեություն իրականացնող սուբյեկտների սնանկացումը: **Թեմա 7**՝ Գործարարական գործունեություն իրականացնող սուբյեկտների գույքի կարգավիճակը: **Թեմա 8**՝ Ներդրումային գործունեության իրավական կարգավորումը: **Թեմա 9**՝ Գործարարական գործունեության ֆինանսավորման և վարկավորման իրավական կարգավորումը: **Թեմա 10**՝ Արտաքին տնտեսական հարաբերությունների իրավական կարգավորումը

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M33. Իրավաբանական գրագրություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել իրավական հետազոտություններ կատարելու և դրանց արդյունքում գրագետ ու արդյունավետ իրավավերլուծական տեքստեր կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կծանոթանա հանրաճանաչ, այդ թվում՝ ՀՀ բարձրագույն դատական ատյանների կողմից կիրառվող իրավավերլուծական և մեկնաբանողական հնարքներին

2. կկարողանա իրականացնել համակարգված իրավական հետազոտություն, կկարողանա օգտվել իրավական փաստաթղթերի ինտերնետային շտեմարաններից, մասնավորապես՝ HUDOC-ից:

Կտիրապետի IRAC իրավավերլուծական համակարգին, պատկերացում կունենա իրավավերլուծական ռազմավարությունների մասին, և կտիրապետի իրավավերլուծական տեքստերի շարադրման լեզվական հմտություններին,

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ընդհանուր պատկերացում դասընթացի մասին: **Թեմա 2**՝ Իրավաբան վերլուծական մեթոդաբանություն: **Թեմա 3**՝ IRAC-ը որպես իրավավերլուծական մեթոդ և տեքստուալ միավոր: Հարցադրում և հետևություն: **Թեմա 4**՝ IRAC-ի Կանոն հատվածի ընդհանուր բնութագիրը: Կանոնի մասնատում: **Թեմա 5**՝ IRAC- վերլուծություն հատվածի ընդհանուր բնութագիրը: Իրավավերլուծական ռազմավարություններ: **Թեմա 6**՝ Օրենքի վերլուծություն. ընդհանուր բնութագիր, ինտերնալ հնարքներ: **Թեմա 7**՝ Օրենքի վերլուծություն. էքստերնալ հնարքներ, այլ հնարքներ: **Թեմա 8**՝ Նախադեպային իրավունքի ընդհանուր բնութագիրը: Նախադեպային վերլուծություն: **Թեմա 9**՝ Իրավաբանական տեքստի լեզվական որակների ներածություն: Արդյունավետ

նախադասություններ: **Թեմա 10**՝ Արդյունավետ պարբերություններ: **Թեմա 11**՝ Իրավաբանական փաստաթղթերի մշտական գործընթացը: **Թեմա 12**՝ Իրավական ակտերի շտեմարաններ:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ

06/M12. ՀՀ բանկային իրավունք (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել բանկային իրավունքի էության, նրա օբյեկտների և սուբյեկտների մասին, ինչպես նաև նրա զարգացման միտումների մասին չտարանջատելով ընդհանուր համաշխարհային տնտեսական զարգացման միտումներից: Օրագիրն ուսումնասիրելիս ուսանողը ձեռք կբերի տեսական գիտելիքներ, ինչպես նաև վերջիններիս կիրառելու մոտեցումները հիմնական դրդապատճառները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա առարկայական մոդուլների ուսումնասիրության արդյունքում ուսանողները կիմանան բանկային օբյեկտների գործունեության ոլորտը ՀՀ-ում Կենտրոնական բանկի և առևտրային բանկերի տեղն ու նշանակությունը բանկային համակարգում, նրանց իրավական փոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները, ինչպես նաև բանկային իրավունքին առնչվող այլ հիմնահարցեր:

2. կկարողանա նրանք կկարողանան ստացված գիտելիքները կիրառել առօրյա կյանքում, թե ինչպես բանկի հաճախորդ, այնպես էլ բանկի աշխատակցի կարգավիճակում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Բանկային իրավունքի ծագման և զարգացման անհրաժեշտությունը: **Թեմա 2**՝ Բանկային իրավունքի առարկան և էությունը: **Թեմա 3**՝ Բանկային իրավունքի մեթոդաբանությունը: **Թեմա 4**՝ Բանկային համակարգը ՀՀ-ում: **Թեմա 5**՝ Բանկերը և նրանց դերն ու էությունը համաշխարհային տնտեսությունում: **Թեմա 6**՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ բանկերի իրավափոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները: **Թեմա 7**՝ Օտարերկրյա բանկային կառույցները ՀՀ-ում: **Թեմա 8**՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի դերը ՀՀ ֆինանսավարկային համակարգի կառավարման և վերահսկման գործում: **Թեմա 9**՝ Բանկի ստեղծման նախապայմանները ՀՀ-ում: **Թեմա 10**՝ ՀՀ բանկային համակարգի, ՀՀ Կենտրոնական բանկի գործունեության գլխավոր խնդիրները: **Թեմա 11**՝ Բանկային

ոյսկերի համակարգը ՀՀ-ում, դրանց կարգավորման և կառավարման ձևերը: **Թեմա 12**՝ ՀՀ բանկային համակարգի տեղը միջազգային բանկային ասոցիացիաներում:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M13. Պայմանագրային իրավունք (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի Գիտակրթական միջազգային կենտրոնի մագիստրանտին ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության և Պայմանագրային իրավունքը: Պայմանագրային իրավունքը ներկայացվում է, որպես ՀՀ քաղաքացիական իրավունքի առանձին ինստիտուտ, ինչպես նաև որպես դասընթաց:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա թվարկված պայմանագրերը կարգավորող օրենսդրության և դրա կիրառման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև դրանց առնչվող առանձին տեսական հիմնախնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ:

2. կկարողանա հասկանալ թվարկված քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի տեղը և դերը քաղաքացիական իրավունքում, դրանց իրավական կարգավորման տարբեր առանձնահատկությունները: Ուսումնասիրած լինի պայմանագրերի իրավակիրառ պրակտիկան: Կարողանա թվարկված պայմանագրերի վերաբերյալ տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ աշխատանքում:

3. կտիրապետի քննարկումներ և բանավեճեր անցկացնելու, առաջադրվող խնդիրների շուրջ, վեր հանելու օրենսդրության մեջ առկա և իրավակիրառ պրակտիկայում ծագող խնդիրները ու տալու դրանց լուծումները, վերլուծելու իրավակիրառ պրակտիկայից բերված գործերի կապակցությամբ դատարանների և մյուս իրավապահ մարմինների կողմից ընդունված ակտերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Առուծախի պայմանագիր: **Թեմա 2**՝ Ռենտայի պայմանագիր: **Թեմա 3**՝ Փոխանակության պայմանագիր: **Թեմա 4**՝ Նվիրատվության պայմանագիր: **Թեմա 5**՝ Վարձակալության պայմանագիր: **Թեմա 6**՝ Գույքի անհատույց օգտագործման պայմանագիր: **Թեմա 7**՝ Կապալի պայմանագիր: **Թեմա 8**՝ Ծառայությունների վճարովի մատուցման պայմանագիր: **Թեմա 9**՝ Հանձնարարության պայմանագիր: **Թեմա 10**՝ Կոմիսիայի (հանձնարարության) պայմանագիր: **Թեմա 11**՝ Գործակալման պայմանագիր: **Թեմա 12**՝ Պահատվության պայմանագիր: **Թեմա 13**՝ Փոխադրումների պայմանագիր: **Թեմա 14**՝ Վարկային և հաշվարկային պարտավորություններ

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M14. ՀՀ հարկային իրավունք (3 կրեդիտ)

Շարաթական 3 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Հարկային իրավունք առարկան ուսումնասիրելիս ուսանողներին փոխանցել անհրաժեշտ գիտելիքներ.

- ՀՀ հարկային քաղաքականության, հարկային օրենսդրության և հարկային իրավահարաբերությունների հիմունքների վերաբերյալ:

Ծրագրի հիմնական նպատակային դրույթներն արտացոլում են

- ՀՀ հարկային ծառայության կազմակերպման սկզբունքները, ձևերն ու մեթոդները:

- Հարկային մարմնի պարտականությունները, խնդիրներն ու գործառույթները:

- Հստակեցնում են հարկային հսկողության, վերահսկողության գործառույթները, որոնք իրենց դրսևորումն են ստանում հարկային իրավական ցանկացած ինստիտուտի նորմերի կիրառման ընթացքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա հարկային վեճերի լուծման կարգը, հարկային օրենսդրության և հարկային հարաբերությունները կարգավորող մյուս իրավական ակտերի խախտումների համար պատասխանատվությունը, ինչպես նաև այն սկզբունքները, որոնց վրա հիմնվում են հարկերի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը և հարկային հարաբերություններ կարգավորող մյուս իրավական ակտերը:

2. կկարողանա հարկային իրավական ինստիտուտները վերլուծելիս ծանոթանալ վարչական և ֆինանսական բնույթի հիմնական փաստաթղթերի հետ:

3. կտիրապետի հարկային իրավունքի առանձնահատկություններին, ճիշտ կընկալեն հարկային, ինչպես ներպետական այնպես էլ միջազգային իրավական ակտերի առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հարկը՝ որպես տնտեսաիրավական կատեգորիա: **Թեմա 2՝** Հարկային իրավունքը ՀՀ իրավունքի համակարգում: **Թեմա 3՝** Հարկաիրավական նորմերը և հարաբերությունը: **Թեմա 4՝** ՀՀ հարկային համակարգը: **Թեմա 5՝** ՀՀ հարկային օրենսդրությունը: **Թեմա 6՝** Պետության հարկային քաղաքականությունը: **Թեմա 7՝** Հարկման սուբյեկտների իրավունքներն ու պարտականությունները: **Թեմա 8՝** Հարկային տեսչությունների աշխատանքի կազմակերպում: **Թեմա 9՝**

Հարկային վերահսկողություն: **Թեմա 10**՝ Հարկային իրավախախտումները: **Թեմա 11**՝ Պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրությունը խախտելու համար: **Թեմա 12**՝ Միջազգային հարկային իրավունքի հիմունքները: **Թեմա 13**՝ ՀՀ միջազգային հարկային պայմանագրերի տեսակներ:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M15. ՀՀ մաքսային իրավունք (3 կրեդիտ)

Շարաթական 3 ժամ, 1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Մաքսային իրավունք առարկան ուսումնասիրելիս ուսանողներին զինել անհրաժեշտ գիտելիքներով ըմբռնելու անկախ զարգացման ուղղի բռնած ինքնիշխան ՀՀ-ն մաքսային քաղաքականության էությունը արտաքին տնտեսական և առևտրային գործունեության ոլորտում, որը կնպաստի ուսանողների պրակտիկ գործունեության մեջ ճշտորեն կիրառելու այն: Ծրագրի հիմնական նպատակային դրույթները արտացոլում են

- ՀՀ և նրա մաքսային մարմինների ինչպես ներտնտեսական, այնպես էլ արտաքին տնտեսական գործընթացում տնտեսական իշխանության կազմակերպման ձևերը և մեթոդները:

- Ցույց են տալիս մաքսային մարմինների արտաքին առևտրային գործունեության ընթացքում ծավալվող իրավական հարաբերությունների առանձնահատկությունները և լուսաբանում են այդ հարաբերությունները կարգավորող մաքսային իրավական նորմերի բովանդակությունը:

- Հստակեցնում են մաքսային գործունեությանը բնորոշ հսկողության և վերահսկողության գործառույթները, որոնք իրենց դրսևորումն են ստանում մաքսային իրավական ցանկացած ինստիտուտի նորմերի կիրառման ընթացքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա ճիշտ կողմնորոշվել մաքսային իրավունքի և օրենսդրության աղբյուրների բարդ համակարգում և վերջիններս ճիշտ կիրառել արտաքին տնտեսական կյանքի տարբեր ոլորտներում ծագած մաքսային տնտեսական հիմնախնդիրները որոշելիս կամ դրանց հետ կապվող հարցերը քննարկելիս:

2. կկարողանա մաքսային իրավական ինստիտուտները վերլուծելիս ծանոթանալ վարչական, հարկային, և ֆինանսական բնույթի որոշ փաստաթղթերի ձևերի հետ, որոնք հիմնականում վերաբերվում են հանրապետության մաքսային սահմանով ապրանքների և տրանսպորտային միջոցների հայտարարագրմանը, մաքսատուրքերի, մաքսավճարների մաքսային ռեժիմների և հատկապես

հսկողության կազմակերպման ձևակերպումների և հարկերի գանձման կարգի գործընթացները իրականացնել մաքսային օրենսդրության սահմանված կարգով:

3. Կտիրապետի մաքսային իրավունքի առանձնահատկություններին, ճիշտ կրնկալեն մաքսային, ինչպես ներպետական այնպես էլ միջազգային իրավական ակտերի առանձնահատկությունները, որոնցով պայմանավորված են պետությունների մաքսային համագործակցության ոլորտում ապրանքադրամական հարաբերությունների էությունը, տնտեսական շահերը, ներպետական ապրանքային շուկաների կայունությունը, որոնք կնպաստեն տնտեսական անվտանգության ապահովմանը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային իրավունքի կարգավորման առարկան, սկզբունքները, համակարգը և աղբյուրը: **Թեմա 2**՝ Մաքսային իրավական նորմերի հասկացությունը, տեսակները, կառուցվածքը և դասակարգումը: **Թեմա 3**՝ Մաքսային իրավահարաբերությունների հասկացությունը և տեսակները: **Թեմա 4**՝ Մաքսային իրավունքի սուբյեկտները, դրանց տեսակները, կարգավիճակի իրավական առանձնահատկությունները: **Թեմա 5**՝ Մաքսային ռեժիմների իրավական կարգավորումը: **Թեմա 6**՝ Մաքսային հսկողության իրավական կարգավորումը: **Թեմա 7**՝ Մաքսային մարմինների կողմից իրականացվող արժույթային հսկողությունը: **Թեմա 8**՝ Մաքսային վճարների իրավական կարգավորումը: **Թեմա 9**՝ Հետաքննությունը և մաքսային մարմինների օպերատիվ-հետախուզական գործունեությունը: **Թեմա 10**՝ Մաքսային օրենսդրության խախտումները և պատասխանատվությունը դրանց համար: **Թեմա 11**՝ Մաքսային կանոնների խախտման վերաբերյալ գործերի վարույթը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M17. Մարդու իրավունքների պաշտպանությունը Եվրոդատարանում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել և համակարգային գիտելիքներ հաղորդել մարդու և քաղաքացու հիմնարար իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության միջազգային և ներպետական մեխանիզմների, Մարդու իրավունքների Եվրոպական դատարանի գործունեության, Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական դատարանի հարաբերակցության և փոխգործողության առանձնահատկությունների, ՀՀ –ում դատական նախադեպի նշանակության և կիրառման, ինչպես նաև տեսական և նորմատիվ-իրավական հիմքերի համադրմամբ ուսանողների հմտությունների և կարողությունների ձեռք բերման, որոնք հետագայում անհրաժեշտ կլինեն պրակտիկ կիրառման համար:

Ծրագիրը նպաստում է նաև «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների մասին եվրոպական կոնվենցիայի» իմացությանը, կոնվենցիոն դրույթների մեկնաբանմանը, ՀՀ-ում միջազգային նորմերի գերակայության և իմպլեմենտացիայի գործընթացի առանձնահատկությունների իմացությանը և ազգային դատարանների նկատմամբ կոնվենցիոն մեխանիզմների ներգործության ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին մագիստրանտը.

1. կիմանա ՀՀ-ում մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության մեխանիզմների տեսական, նորմատիվ և իրավական հիմքերը (բազան), ՀՀ Սահմանադրական դատարանի, ներպետական դատական ատյանների գործունեության, ինչպես նաև դատական նախադեպի կիրառման որոշ առանձնահատկություններ:

2. կկարողանա կիրառել և մեկնաբանել մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության և իրացման հարցերը, մարդու իրավունքները և ազատությունների կանոնակարգող նորմատիվ իրավական ակտերը, կողմնորոշվել միջազգային, պետական և հասարակական իրավապաշտպան կազմակերպությունների գործունեությունում, վերլուծել ՀՀ-ում մարդու իրավունքների պաշտպանության հետ կապված խնդիրները, գնահատել մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտում գործող մեխանիզմների արդյունավետությունը:

3. կտիրապետի մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտում տեղեկատվության հավաքման, մշակման և վերլուծության մեթոդների, տվյալ ոլորտի իրավական նորմատիվ ակտերի և իրավակիրառ ակտերի հետ աշխատելու ունակությունների, ինչպես նաև խախտված իրավունքի պաշտպանության էական միջոցների ընտրության կարողությունների:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1` Եվրոպայի խորհուրդը և Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիան: **Թեմա 2`** Մարդու իրավունքների պաշտպանության մեխանիզմների տեսական և նորմատիվ-իրավական հիմունքները: **Թեմա 3`** Սահմանադրական դատարանի, վճռաբեկ դատարանի դերը մարդու իրավունքների պաշտպանության մեխանիզմների համակարգում: **Թեմա 4`** Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը մարդու իրավունքների պաշտպանության մեխանիզմների համակարգում: **Թեմա 5`** Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան գանգատներ ներկայացնելու ընթացակարգը: **Թեմա 6`** ՄԵԻԴ որոշումների իրավաբանական բնույթը: **Թեմա 7`** ՄԻԵԿ 2-3 հոդվածների վերլուծություն, նախադեպային պրակտիկա: **Թեմա 8`** ՄԻԵԿ 5-6 հոդվածների վերլուծություն, նախադեպային պրակտիկա: **Թեմա 9`** ՄԻԵԿ 8,9,10 հոդվածների վերլուծություն, նախադեպային պրակտիկա: **Թեմա 10`** Խտրականությամբ պայմանավորված մարդու իրավունքների խախտումը, 14, 9,11,12 հոդվածների վերլուծություն: **Թեմա 11`** ՄԻԵԿ 14 Արձանագրությունը:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը` բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է` 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

06/M34. Իրավաբանական տեխնիկայի (վարպետություն) հիմունքներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ, 2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Ուսումնական գործունեության ընթացքում ուսանողին կրեդիտային համակարգով համակարգային գիտելիքներ հաղորդել իրավաբանական տեխնիկայի, նրա զարգացման, առարկայի, մեթոդաբանության, իրավաբանական տեխնիկայի գործունեության կազմակերպման ձևերի և տեսակների, օրենսդրական տեխնիկայի կանոնների, ինչպես նաև տարբեր իրավական համակարգերում իրավական ընտանիքների առանձնահատկությունների մասին:

Ծրագիրն ուսումնասիրելիս ուսանողը ձեռք կբերի տեսական գիտելիքներ, ուսումնական նյութերով ինքնուրույն աշխատելու, ինչպես նաև տեսական գիտելիքները գործնական հմտությունների հետ համադրելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.

1. կիմանա պետության և իրավունքի տեսության, հատկապես իրավունքի տեսության առանձին բաժին հանդիսացող իրավաբանական տեխնիկայի ուսումնասիրման առարկան, մեթոդաբանությունը, իրավաբանական տեխնիկայի առանձնահատկությունները տարբեր իրավական համակարգերում, ինչպես նաև իրավաբանական տեխնիկային առնչվող այլ հիմնահարցեր:

2. կկարողանա օբյեկտիվ իրականության մեջ կատարել իրավաստեղծ և իրավակիրառ ոլորտների ուսումնասիրում, այդ երկուսի միջև կապերի հաստատում և առկա օրինաչափությունների հայտնաբերում:

3. կտիրապետի օրենսդրական տեխնիկայի կանոններին, հատկապես՝ իրավական ակտերի լեզուն, իրավական ակտերի կառուցվածքը, իրավական ակտերի ընդունման օրը, հերթական համարը, բնույթի նշագրումը, իրավական ակտերի վերնագիրը, իրավաբանական հասկացությունների կամ տերմինների կիրառումը իրավական ակտերում, հղումների կիրառումը իրավական ակտերում, օրենսդրական տեխնիկայի այլ կանոններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Իրավաբանական տեխնիկայի պատմական զարգացումը (*էվոլյուցիան*), հասկացությունը և առարկան: **Թեմա 2**՝ Իրավաբանական տեխնիկայի մեթոդաբանությունը: **Թեմա 3**՝ Իրավաբանական փաստաթղթերի հասկացությունը և ձևերը: **Թեմա 4**՝ Իրավաբանական տեխնիկայի գործունեության կազմակերպման ձևերը: **Թեմա 5**՝ Իրավաբանական տեխնիկայի տեսակներն ու տեսակների դասակարգման չափանիշները: **Թեմա 6**՝ Իրավաբանական տեխնիկայի առանձնահատկությունները ռոմանոգերմանական իրավական համակարգերում: **Թեմա 7**՝ Իրավաբանական տեխնիկայի առանձնահատկությունները անգլո-սաքսոնական իրավական համակարգերում: **Թեմա 8**՝ Իրավաբանական տեխնիկայի առանձնահատկությունները կրոնական և ավանդական իրավական համակարգերում: **Թեմա 9**՝ Օրենսդրական տեխնիկայի կանոնները: **Թեմա 10**՝ Իրավաստեղծագործության հասկացությունը, սկզբունքները, փուլերը և տեսակները: **Թեմա 11**՝ Իրավունքի կենսագործման

հասկացությունը և կենսագործման անմիջական ձևերը: **Թեմա 12**՝ Իրավունքի նորմերի կիրառումը, հասկացությունը և առանձնահատկությունները

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից մեկն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի, իսկ մյուսը՝ բանավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3, 3 միավոր:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՄԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ « _____ »

Ուսանող

Ընդունվել է մագիստրատուրա

ազգանուն

, 20__ թ.

անուն, հայրանուն

Նախորդ որակավորումը

Շնորհված նախորդ որակավորումը

մասնագիտությունը

մասնագիտացումը

ավարտած բուհը

, 20__ թ.

Մագիստրոսական

«Շնորհված է մագիստրոսի որակավորում»:

մասնագիտությունը

մասնագիտացումը

, 20__ թ.

«Ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագիրը ստուգված է»:

Ուսումնական խորհրդատու՝

Ծրագրի ղեկավար՝

ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում

ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում

ստորագրություն

ստորագրություն

, 20__ թ.

, 20__ թ.

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ (72 կրեդիտ)

Ընդհանուր և մասնագիտական դասընթացներ

(6 կրեդիտ)

Դասընթաց/Կրթական մոդուլ

Կրեդիտը /
Գնահատ.

Բացթողում /
Ավելացում *

Կիսամ./
Տարի

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում

3

Ա

Մասնագիտության փիլիսոփայական հարցեր

3

Ա

Լրացական դասընթացներ

(0 կրեդիտ)

Դասընթաց/Կրթական մոդուլ

Կրեդիտը /
Գնահատ.

Բացթողում /
Ավելացում *

Կիսամ./
Տարի

Անգլերեն

0

Ա

Տիրոջ սային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ

(48 կրեդիտ)

Դասընթաց/Կրթական մոդուլ

Կրեդիտը /
Գնահատ.

Բացթողում /
Ավելացում *

Կիսամ./
Տարի

Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ (18 կրեդիտ)				
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.	Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ (48 կրեդիտ)				
Գիտահետազոտական հատվածի բաղադրիչներ (48 կրեդիտ)				
Դասընթաց/Կրթական մոդուլ		Կրեդիտը / Գնահատ.	Բացթողում / Ավելացում *	Կիսամ./ Տարի
	Գիտական ղեկավարի սեմինար	12		Ա/Գ
	Գիտահետազոտական աշխատանք	18		Ա/Գ
	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3		Գ
	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3		Գ
	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12		Գ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ` 120 կրեդիտ

Ուսանող՝ _____
ստորագրություն

_____, 20__թ.

Ծանոթություն.* - Խնդրվում է դասընթացի «Բացթողում/Ավելացում» հաստատված ձևաթերթի պատճեն կցել սույն անհատական ծրագրին:

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

**ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

(լրացվում է միայն անհրաժեշտության դեպքում)

Ուսանող	Մագիստրոսի ծրագրի անվանումը
ազգանուն	մասնագիտություն
անուն, հայրանուն	

§ Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունը հաստատված է՝:

Ուսումնական խորհրդատու՝	Ծրագրի ղեկավար՝
ազգանուն, անուն, գիտ. աստ. կոչում	ազգանուն, անուն, գիտ. աստ. կոչում
ստորագրություն	ստորագրություն
_____, 20__թ.	_____, 20__թ.

Կրթական մոդուլի թվանիշը և անվանումը	Կրեդիտ	Բացթողում/ Ավելացում	Կիսամյակ/ Տարի
Ընդամենը	կրեդիտ		

Ուսանող՝ _____ ստորագրություն

_____, 20__թ.

ՀՀ ԳԱԱ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ N _____

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր Գրանցման № _____ « » _____ 20 թ.

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն
ՄՏԱ080212029	Ավանեյան Ռեզինա Համլետի
Մասնագիտություն (մասնագիտացում)	
080200 Կառավարում	

1-ին կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2014 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/ 1	-	Ստ.	-
05/M02	Տեղեկատ. տեխն. մասնագիտ. հետազոտություններում	3	Լավ	15
16/M01	Մասնագիտ. արդի հիմնախնդ., փիլիսոփ. հարցեր	3	Լավ	15
XX/MXX	Դասընթաց – 1	3	Բավ.	10
XX/MXX	Դասընթաց – 2	3	Բավ.	11
XX/MXX	Դասընթաց – 3	3	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 4	4	Բավ.	10
XX/MXX	Դասընթաց – 5	4	Լավ	13
XX/MXX	Դասընթաց – 6	4	Լավ	17
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 1	3	Ստ.	-
Գումարային կրեդիտներ		30	Գնահատված կրեդիտներ	
		30	27	
		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
		370		13.70

Ընդհանրացված արդյունքները 2014 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
30	27	370	13.70

2-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2015 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
18/M01	Մասնագիտական օտար լեզու /անգլերեն/ 2	-	Ստ.	-
XX/MXX	Դասընթաց – 7	3	Լավ	17
XX/MXX	Դասընթաց – 8	3	Բավ.	8
XX/MXX	Դասընթաց – 9	3	Գեր.	20
XX/MXX	Դասընթաց – 10	4	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 11	3	Լավ	13
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 2	3	Ստ.	-
XX/MXX	Դասընթաց – 12	4	Բավ.	8
XX/MXX	Դասընթաց – 13	4	Լավ	14
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 1	3	Ստ.	-
Գումարային կրեդիտներ		30	Գնահատված կրեդիտներ	
		30	27	
		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
		370		13.70

30	24	338	14.08
----	----	-----	-------

Ընդհանրացված արդյունքները 2015 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
60	51	708	13.88

3-րդ կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2015 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XX/MXX	Դասընթաց – 14	3	Գեր.	18
XX/MXX	Դասընթաց – 15	3	Լավ	17
XX/MXX	Դասընթաց – 16	3	Լավ	16
XX/MXX	Դասընթաց – 17	3	Լավ	15
XX/MXX	Դասընթաց – 18	3	Գեր.	19
XX/MXX	Դասընթաց – 19	3	Բավ.	9
XX/MXX	Դասընթաց – 20	3	Լավ	13
XX/MXX	Գիտական ղեկ. սեմինար 3	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 2	6	Ստ.	-
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
30	21	321	15.29	

Ընդհանրացված արդյունքները 2015 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
90	72	1029	14.29

4-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2016 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XX/MXX	Գիտական ղեկավարի սեմինար 4	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3	Ստ.	-
XX/MXX	Գիտահետազոտական աշխատանք 3	9	Ստ.	-
XX/MXX	Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12	Գեր.	18
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
30	12	216	18.00	

Ընդհանրացված արդյունքները 2016 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
120	84	1245	14.82

Ամփոփիչ արդյունքներ

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Արդյունարար վարկանիշային միավորներ	Արդյունարար ՄՈԳ
120	84	1245	14.82

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՎԵՐՁԸ
ԱՆՎԱՎԵՐ Է ԱՌԱՆՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՆԻՔԻ

Տեսուչ _____

Ամբիոնի վարիչ _____

Ուս. մասի պետ _____

ՀՀ ԳԱՍ ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Ուսանող՝
Ազգանուն, անուն, հայրանուն _____
Մասնագիտություն, խումբ _____
Թեզի թեմա _____

Գիտական դեկավար _____
(ազգանուն, անուն, գիտ. աստ. կոչում)

Անփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ՝
Ազգանուն, անուն _____
Գիտական աստիճան, կոչում _____
Պաշտոն _____

Թեզի գնահատման արդյունքներն ըստ սահմանված
որակական չափանիշների

Թիվ	Հանձնաժողովի կազմը (ազգանուն, անուն)	Գնահատման միավորն ըստ սահմանված որակական չափանիշների				Ստորագրու- թյուն
		1	2	3	4	
Գնահատման միջին միավորը						

Գնահատման միջին արդյունքներն ըստ որակական չափանիշների

Թիվ	Որակական չափանիշ	Գնահատման միավորի սահմանված չափաքանակը	Գնահատման միջին միավորը	Գումարային միավորը	Գնահատ ականը
1	Արդիականությունը (նորույթ)	6			
2	Ինքնուրույնության աստիճանը	6			
3	Ձևակերպման որակը	4			
4	Ներկայացման որակը	4			

Գնահատականն ըստ գումարային միավորի

Գումարային միավորը	
Գնահատականը	

Անփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովը որոշում է՝
Մագիստրոսի որակավորման աստիճան (դիպլոմ) շնորհելու վերաբերյալ

Հանձնաժողովի նախագահ _____

(ստորագրություն)

«_____» _____ 2014 թ.